

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2020 жылғы «5» ақпандағы
№ 51 бұйрығына 10-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 555 -қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы

1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5- бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарлама мақсаты – білім алушылардың табиғат туралы қарапайым түсініктерді игеруі, олардың қоршаған ортадағы заттар мен құбылыстары туралы түсініктерін жүйелеу; қоршаған ортадағы құбылыстары мен заттарымен таныстыру негізінде ауызша сөйлеуді дамыту.

3. Бағдарлама міндеттері:

- 1) жалпы мен сөйлеу тілінің дамуына ықпал ету;
- 2) қоршаған орта туралы түсініктерін кеңейту және байыту;
- 3) өзге оқу пәндерін игеруге қажетті қарапайым түсініктер мен ұғымдарды қалыптастыру;
- 4) көріп қабыдау, салыстыру, жалпылау, нақтылау, қарапайым тұжырымдар жасай алу, қарапайым себеп-салдарлық байланысты орната алу қабілетін дамыту.

4. Түзете-дамыту міндеттері:

-) білім алушылардың сөздік қорын байыту;
 -) әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру;
 -) өзінің және өзге халықтың мәдениеті мен дәстүрін, ұлттық және жалпы адами құндылықтарды сыйлау сезіміне тәрбиелеу;
- білім алушыларға табиғи, әлеуметтік және технологиялық ортадағы қауіпсіздік ережелері мен мінез-құлық нормаларын үйрету.

2 - тарау. Оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

. «Айналадағы әлем» пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері арнайы білім беру қағидаларына негізделіп, білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруға негізделген.

6. Оқытудың компенсаторлық-дамытушылық бағыты оқу және оқыту іс-әрекетінің арнайы әдістерімен және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі, ескеріледі: ойлау процестерінің инерттілігі, танымдық белсенділігінің төмендігі, жалпылама және абстракты ойлау функциясының әлсіздігі, сөйлеу дамуының кешеуілдеулігі.

. «Айналадағы әлем» – қоғам, адам және табиғаттың өзара әрекеті мен өзара тәуелділігі туралы білім жүйесін қалыптастырушы пән; оқыту объектілері – адам, табиғат, қоғам, соның ішінде отбасы, мәдениет, денсаулық, өзара қарым-қатынас, ұлт, бірлестік, мемлекет, қоршаған табиғи орта.

. Аталған курстың түзетуші қызметі – қоршаған болмыс заттары мен құбылыстарымен таныстыру негізінде танымдық аясы мен ауызша сөйлеу тілін дамыту, сөйлеудің реттеуші, коммуникативтік қызметін дамыту.

Оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімсізденуін еңсеруді немесе азайтуды көздейді; сондай ақ мінез-құлық нормаларын, өмірлік қарым-қатынастық және тұрмыстық дағдыларының қалыптасуына ықпал жасайды.

10. Жеке және саралап оқыту тәсілі оқу материалын меңгеру кезінде байқалатын білім алушылардың вариативті типологиялық ерекшеліктерімен байланысты болады және олардың білім, білік, дағдылардың меңгеруінің сапасына әсер етеді.

11. Саралап оқыту барысында мұғалім білім алушылардың түрлі типологиялық топтары үшін оқу материалының әр түрлі көлемі мен күрделілігін, білім алушылардың оқу тапсырмаларын орындау дербестік дәрежесін, көрнекі-дидактикалық материалдардың түрлерін қолданады.

. «Айналадағы әлем» сабақтарында қолданатын жетекші әдістер -білім алушылардың заттық-тәжірибелік іс-әрекеті, зерделенетін құбылыстар мен заттарды тікелей бақылау (экскурсияларда), ақыл-ой және сөйлеу, сондай-ақ ойын әрекеттері (дидактикалық, сюжеттік-рөлдік, үстел үсті ойындары, ереже бойынша ойындар).

13. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалаумен жүзеге асырылады.

14. Деңгейлік мақсаттарға сәйкес әзірленген тапсырмалар мен жаттығулар бағалаудың құралы болып есептеледі.

15. Оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру нәтижелерін тікелей мұғалім бағалайды, жүйелі түрде бақылау бағалау әрекеттерін жүзеге асырады.

16. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымды (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.

17. Ағымды бақылау оқытудың мазмұны мен әдістерін дұрыс таңдау мақсатында жүргізіледі; бұл ретте педагог сабақта білім алушылардың қызметін бақылауды, практикалық және дербес жұмыстарды, ұжымдық қызмет түрлерін, талдауды пайдаланады.

18. Кезеңдік (тақырыптық) бақылау әр түрлі типологиялық топтардағы білім алушыларының оқу материалын меңгерудің түрлі мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыптың, бөлімнің аяғында жүргізіледі.

19. Әр білім алушының оқу жетістіктері мен даму динамикасын талдау мақсатымен тоқсанның, жылдың аяғында қорытынды бақылау жүргізіліп, жетістіктері оқу картасына еңгізіледі.

3 - тарау. «Айналадағы әлем» оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

20. «Айналадағы әлем» оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 0-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 64 сағатты;
- 2) 1-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 66 сағатты;
- 3) 2-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 4) 3-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты ;
- 5) 4-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

21. Бағдарлама мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

- 1) «Мен және қоғам» бөлімі;
- 2) «Табиғат» бөлімі;
- 3) «Менің отаным - Қазақстан» бөлімі;
- 4) «Сөйлеу дағдыларын қалыптастыру» бөлімі.

22. «Мен және қоғам» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

мен және менің отбасым;
мектеп, сынып.

23. «Табиғат» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) табиғаттағы мерзімдік өзгерістер;
- 2) тірі табиғат;
- 3) өлі табиғат.

24. «Менің отаным - Қазақстан» бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

- 1) «Менің отаным – Қазақстан».

25. «Сөйлеу дағдыларын қалыптастыру» бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

1) қоршаған орта құбылыстары мен заттарымен таныстырудың негізінде ауызша сөйлеуді дамыту.

26. 0-сыныпқа арналған «Айналадағы әлем» пәнінің базалық мазмұны:

1) мен және менің отбасым: білім алушының аты-жөні, тегі, отбасы мүшелері – анасы, әкесі, әжесі, атасы, бауыры, әпкесі; «Отбасы» түсінігі; отбасының жасы үлкен мүшелеріне құрметпен қарау, отбасының кіші мүшелеріне қамқор болу, отбасыдағы балалардың міндеттері; отбасыдағы ортақ мерекелер – отбасы мүшелерінің туған күндері, Жаңа жыл; отбасылық альбом – отбасы мүшелерінің суреттері; тұрмыстық заттар және үй бұйымдары – жиһаз, ыдыс, тұрмыстық құралдар (тоңазтқыш, шаңсорғыш); ойыншықтар және ойындар;

2) мектеп, сынып: сыныппен, сыныптастармен, жұмыс орнымен, білім алушының міндеттерімен танысу; сыныптағы, мектептегі, мектеп жанындағы аумақта өзін-өзі ұстау ережелері; мектеп білім алушысының күн тәртібі; мектеппен және мектеп ғимаратымен танысу – сыныптар, дәліз, асхана, дәретхана, дәрігердің кабинеті; оқуға арналған заттар - портфель, оқулық, дәптер, қалам, қарандаштар; әрбір заттың қызметі және оларға күтіммен қарау; балаларға арналған ойын алаңы, спорттық алаңқай, гараж, мектеп ауласы; ойыншықтар мен оқу заттарын салыстыру; мектеп бойынша, мектеп ауласына экскурсиялар жасау;

3) табиғаттағы мерзімдік өзгерістер: жыл мезгілдерімен танысу, табиғатта күзде болатын өзгерістер, күздегі өсімдіктер мен жануарлар, адамдардың күзде киінуі, балалардың күзгі ойындары; табиғатта қыста болатын өзгерістер, қыстағы өсімдіктер мен жануарлар, қыс кезінде адамдардың киінуі, балалардың қысқы ойындары; табиғатта көктемде болатын өзгерістер, көктемдегі өсімдіктер мен жануарлар, адамдардың көктемде киінуі, балалардың көктемгі ойындары; табиғатта жазда болатын өзгерістер, жаздық сауықтыру процестері, суда өзін-өзі ұстау ережелері; табиғатты жыл сайын бақылауға алу; табиғаттағы маусымдық өзгерістерді, өсімдіктер мен жануарлар өмірін бақылау, жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсия жасау, табиғи материалдарды жинау, қолдан бұйымдар жасау, табиғи материалдардан жасалған аппликациялар;

4) тірі және өлі табиғат: өлі табиғаттағы өзгерістерді бақылау – жылдың әр мезгіліндегі күн, ай, аспан, жер, бұлт, жел, олардың суреттердегі, әңгімелердегі көріністері; табиғаттың дыбыстары – жаңбыр шуы, жапырақтар сыбдыры, қардың сықыры, желдің уілі; табиғаттағы түстер – қызыл, сары, жасыл, көк, ақ, қоңыр; күздің, қыстың, көктемнің және жаздың негізгі түстері; жылдың әр мезгілінде тірі табиғат өзгерістерін бақылау: жапырақтардың, ағаштар мен бұталардың түске боялуы; жануарлардың, құстардың, жәндіктердің мінез-құлқын бақылау; аталмыш жергілікті жерде кең таралған жабайы және үй жануарлары туралы түсінік – сыртқы түрі, дене бөліктері, дағдылары, өмір сүру ортасы; аквариум – аквариумда тұратын балықтарды бақылау; жемістер мен көкөністер – түсі, формасы, иісі, дәмі, тамаққа қолдану тәсілдері; бөлме өсімдіктері, оларға күтім жасау;

5) менің Отаным – Қазақстан: білім алушы тұратын қала, ауыл; қала, ауылдың басты көшелері; туған қала, ауылдың атаулары, қала, ауылдың басты

ғимараттары – әкімдік, мәдениет сарайы, аурухана; ұлттық тағамдарын атау «бауырсақ», «таба нан»;

б) қоршаған орта заттары мен құбылыстарымен таныстырудың негізінде ауызша сөйлеуді дамыту: сөздікті байыту және нақтылау. Заттардың атауы, түсі, формасы, өлшемі, дәмі, иісі бойынша сипаттамасы. Мұғалім сұрақтарының көмегімен екі затты салыстыру. Ұқсас және айырмашылық белгілерін табу. Үлгісі мен көрсетілімі бойынша заттардың жіктелуі. Сұрақты тыңдау, сұрақтың сөздерін қолдана отырып оған жауап беру, асықпай, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, анық сөйлеу. Суретте көрсетілген әрекеттерді көрсету негізінде қарапайым сөйлемдер құру. Ауызша сөйлеуде таныс сөздердің формаларын дұрыс қолдану. Үстінде, ішінде сияқты сөз алды қосымшаларын және анағұрлым кең қолданылатын кейбір үстеулерді пайдалану (жақсы-жаман, жақын-алыс).

27. 1-сыныпқа арналған «Айналадағы әлем» пәнінің базалық мазмұны:

1) мен және менің отбасым: өз аты-жөні мен тегін, ата-анасының, бауырлары мен әпке-қарындастарының атын атау; туған күнін, отбасындағы міндетін, отбасылық мерекелерді білу; жиһаздардың, ыдыстардың, тұрмыстық құралдардың атау мен қызметтерін білу; мектеп, сынып: мектеп, мектеп ғимараты: сыныптар, дәліз, зал, асхана, киім ілетін жер, олардың қызметтері; сыныпта, мектепте, мектеп аумағында өзін-өзі ұстау ережелері; білім алушының міндеттері мен күн тәртібі;

2) табиғаттағы маусымдық өзгерістер: жыл мезгілдері, жыл мезгілдерінің айлары, жыл мезгілдерінің негізгі белгілері; күз – ашық, бұлтты, суық, жапырақтар түседі, жаңбыр; қыс – аяз, қар жауады; көктем – күн жылынады, қар ериді, жылғалардан су ағады, ағаш бүршіктерінің ісінуі, алғашқы шөптер; жаз – күн ысыды, ыстық; сурет бойынша жыл мезгілін анықтау; ауа-райын бақылау; кешегі, бүгінгі ауа райы; жылдың әр мезгіліндегі өсімдіктер мен жануарлар; жылдың әр мезгілінде жануарлардың әртүрлі түске боялуы – қоян, тиын; жануарлардың қысқы өмірі – аю, қасқыр; түс өсімдік жағдайының белгісі ретінде – қызанақ жасыл және қызыл, жапырақтар жасыл және сары; жапырақ түстерінің өзгеруі, жапырақтардың түсуі, шөптердің солуы, ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардың мен бұталардың гүлдеуі; аққайың – ағаш бүршіктерінің ісінуі, жапырақ жаюы, сырғалардың пайда болуы; терек – ағаш бүршіктерінің ісінуі, жапырақ жаюы, ағаш мамығының ұшуы; жылдың әр мезгіліндегі адамдардың киінуі; жылдың әр мезгіліндегі балалардың ойыны; бақылау жасау үшін табиғата экскурсия жасау;

3) өлі табиғат: жылың әр мезгіліндегі өлі табиғаттағы құбылыстар мен жағдай туралы түсінік: суық, жылы, ыстық, бұлтты, ашық, жел, жаңбыр, қар, мұз сүңгілері, қар мен мұз сүңгілерінің еруі; тәулік уақыттар – таң, күндіз, кеш, түн, олардың белгілері; тәулік барысындағы адамның әрекеттері; күн, су, жер, от – олардың адам өміріндегі мәні; күн – жылу мен жарықтың көзі; су – өмірдің көзі (өзендегі, ваннадағы, ыдыстағы су); жер – құм, тастар, саз; шамның алауы;

4) тірі табиғат: өсімдіктер, ағаштар, бұталар, шөптер, гүлдердің әртүрлілігі; жерде өсетін көкөністер: сәбіз, қызылша, пияз, картоп; түсі, формасы, дәмі, тамаққа пайдаланылуы; пияз, пияздың құрылысын қарастыру, пиязды жәшіктерге, терезе алдындағы ыдыстарға отырғызу; жемістер, алма, алмұрт, оларды формасы, түсі, дәмі, иісі, көлемі бойынша ажырату; көкөністер мен жемістерді ажырату; жануарлар: үй жануары – ит, мысық, жабайы – аю, қоян; сыртқы түрі, өлшемі, өмір сүру ортасы, адамдарға әкелетін пайдасы мен зияны бойынша жануарларды салыстыру; иттер мен күшіктердің мінез-құлқын бақылау; құстар: кептер, торғай – қайда тұрады, немен қоректенеді, адамға пайда немесе зиян әкелуі; құстарды бақылау; жәндіктер: көбелектер, қоңыздар, сыртқы түрі, түрлерінің әрқилылығы, айырмашылығы, көбелектер мен қоңыздарды бақылау;

5) менің Отаным – Қазақстан: Отан түсінігі, елдің аты – Қазақстан Республикасы; ҚР астанасы, туы; елдің алғашқы және қазіргі президенті, туған қаласы мен ауылының атауы; қоғамдық құрылым және олардың қызметтері (мектеп, дүкен, пошта, аурухана); туған қала, ауылдың көрнекті жерлері – батырларға ескерткіш, батырларға, ақындарға, жазушыларға ескерткіш орнату орындары; саябақтар, парктер; Мемлекеттік гимнды орындау ережелері – қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру; кейбір ұлттық тағамдардың атауы – бауырсақ, бешбармақ;

б) қоршаған орта заттары мен құбылыстарымен таныстыру негізінде ауызша сөйлеуді дамыту: сөздікті байыту және нақтылау. Заттардың атауы, түсі, формасы, көлемі, дәмі, иісі бойынша олардың сипаттамалары. Екі затты салыстыру. Ұқсас және айырмашылық белгілерін табу. Үлгісі мен көрсетілімі бойынша заттардың жіктелуі. Сұрақты тыңдау, сұрақтың сөздерін қолдана отырып оған жауап беру, асықпай, әңгімелесушінің сөзін бөлмей анық сөйлеу. Суретте көрсетілген әрекеттерді көрсету негізінде қарапайым, сөйлемдер құру, оларға немен?, Не? Қайда? Қай жерде? сұрақтары бойынша түсіндірме сөздерді қолдану. Ауызша сөйлеуде таныс сөздердің формаларын дұрыс қолдану. Сөз алды қосымшаларын және анағұрлым кең қолданылатын кейбір үстеулерді пайдалану (жақсы-жаман, жақын-алыс). 2-3 сұраққа жауап беру түрінде сөздерді байланыстыруға дайындау.

28. 2-сыныпқа арналған «Айналадағы әлем» пәнінің базалық мазмұны:

1) мен және менің отбасым: өз атын, тегін атау, шыққан тегін түсіндіру; отбасының өзге мүшелеріне қатысты отбасылық байланыстар жүйесіндегі өз орнын анықтау; киім, аяқ киім, киім мен аяқ киім, бөлме гүлі күтіміне байланысты тәжіриелік жұмыстар; құстарға арналған жемді жинақтау; мектеп, сынып: сыныптасының аты, жөні, тегін атау; мектеп бірлестігіндегі өзін-өзі ұстау нормаларын ұстану;

2) табиғаттағы маусымдық өзгерістер: жыл мезгілдерінің ауысуына күннің әсері, жылдың әр мезгіліндегі күн мен түннің уақыты, күзде жарықтың баяу азаюы; қыстың ұзақ түндері мен қысқа күндері, көктемде күннің ұзаруы, жаздың ұзақ күндері мен қысқа түндері; жылдың әр мезгілінде күннің

орнласуын бақылау; жыл мезгілдерінің негізгі белгілері; күз – бұлтты күндер, жиі жауатын суық жаңбырлар, тұман, гүлзарлардағы гүлдер мен шөптердің солуы, құстардың жылы жаққа ұшуы, алғашқы қар; қыс - аяз, боран, жылымық, қар, мұзтайғақ, қар жабындысының қалыңдығы; көктем - күннің жылынуы, қар мен мұздың еруі, мұздың сөгілуі, тамшы, ағаштардағы бүршік атуы, жапырақтардың пайда болуы, құстардың ұшып келуі, алғашқы көктемгі гүлдер, күннің алғаш күркіреуі, найзағай; жаз – ыстық ашық күндер, жылы жаңбырлар, шөптердің гүлдеуі, жидек жинау; жылдың әр мезгіліндегі адамдардың жұмысы, бақтағы, бақшадағы, мектеп аумағындағы маусымдық жұмыстар; ауа-райын жүйелі түрде бақылау, ауа-райы күнтізбесін жүргізу;

3) өлі табиғат: су және оның қасиеттері – тазалығы, иісінің болмауы, ағымдылығы, шөгуі; су және оның қасиеттері – қысымы (ыстық-суық), су қысымын өлшеуге арналған термометр; су қоймалары: өзен, көл, тоған, батпақ; жылдың әр мезгіліндегі су қоймаларындағы судың жағдайы; су қоймаларындағы мұздың сөгілуі; табиғаттағы су: жаңбыр, мұз, булану; судың адам, жануар, өсімдік өмірі үшін маңызы, суды үнемдеу;

4) тірі табиғат: гүлзарлардағы өсімдіктер мен гүлдер – настурция, шырайгүл, қырмызыгүл және өзге гүлдер; сыртқы түрлеріне байланысты ұқсастықтары мен айырмашылықтары; бөлме өсімдіктері – ылғал сүйгіш және құрғаққа төзімді өсімдіктер (традесканция, кактус), жарық сүйетін және көлеңке сүйетін өсімдіктер (фиалка, традесканция); бөлме өсімдіктеріне күтім жасау; бақша, көкөністер, жерде бұтақта өсетіндер – қызанақтар, қиярлар, баялды, тәтті бұрыш, қызанақ пен қияр, баялды; тәтті бұрыштың сыртқы түрлері, аталмыш көкөніс түрлерін тағамға қолдану, қыста сақтау; бақша, жемістер – алша, шие, өрік, шабдалы, формасы, түсі, дәмі, иісі, көлемі жағынан ұқсастығы, өсу ерекшеліктері, адамның қоректенуіндегі жемістердің орны; бақтағы және бақшадағы өсімдіктерге күтім жасау; жануарлар: үй жануарлары мен олардың жабайы тумаларын салыстыру, мысық-сілеусін, ит-қасқыр, сыртқы түрі, қоректенуі, балаларының атауы, мінез-құлқы, өмір сүру салты, өмір сүру ортасы, жануарлар өміріне қажетті жағдай жасау – су, жылу, ауа, тамақ, адамның жануарларға деген қарым-қатынасы; құстар, торғай-шымшық, бұл құстардың көлемі, дене бөліктері, дене жабындылары, адам өмірі үшін құстардың пайдасы, қыстайтын құстарды бақылау, жем беру; балықтар, 2-3 атауы, жергілікті жер бойынша таралуы, сыртқы түрі, өмір сүру ортасы, қоректенуі, өмір сүруі, адамның балықты пайдалануы, балықтарды қорғау; бақылау жасау үшін табиғатқа экскурсия жасау;

5) менің Отаным - Қазақстан: Қазақстанның астанасы – Нұр-Сұлтан қаласы; Қазақстан Республикасының алғашқы Президенті; «кіші Отан» түсінігі, қаланың (ауылдың) басты көшелері, негізгі ғимараттары, қаланың ауылдан айырмашылығы, қала мен ауыл халқының саны (көп-аз). Көлік, көліктің қызметі (жүк және жолаушылар көлігі), жол қозғалысының ережелері, бағдаршам белгілері, көшеде өзін-ұстау ережелері, жол белгілері: «Абайлаңыз!

Балалар!», «Жерүсті жолаушылар жолы», «Жер асты жолаушылар жолы»; қоғамдық көліктерде және қоғамдық жерлерде өзін-өзі ұстау ережелері;

б) қоршаған орта заттары мен құбылыстарымен таныстыру негізінде ауызша сөйлеуді дамыту: сөздікті байыту және нақтылау. Заттардың атауы, түсі, формасы, көлемі, дәмі, иісі бойынша олардың сипаттамалары. Екі затты салыстыру. Ұқсас және айырмашылық белгілерін табу. Заттардың жіктелуі. Жалпылама сөздермен заттардың топтарын белгілеу. Әңгімелесуге қатысу. Сұрақтарға толығымен дұрыс жауап беру. Ұсынылған тақырып бойынша заттық және сюжеттік суреттермен әрекеттерді көрсете отырып, мұғалімнің сұрақтарына қарапайым, жайылма сөйлемдер құрау. Асықпай, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, анық сөйлеу. Сөйлем құрауда және сұрақтарға жауап беруде таныс сөздердің формаларын дұрыс пайдалану. Жанында, қасында, оған қарай, онымен бірге сияқты сөз алды қосымшаларын және анағұрлым кең қолданылатын кейбір үстеулерді пайдалану. Сұрақ түрінде жоспар бойынша сөз байланыстыру арқылы өз ойын білдіру (3-4 тармақ).

29. 3-сыныпқа арналған «Айналадағы әлем» пәнінің базалық мазмұны:

1) мен және менің отбасым: отбасы, отбасы мүшелері, отбасылық суреттер негізінде отбасы мүшелерінің сөзбен жасалған портреттері; отбасы мүшелері арасындағы міндеттерді бөлу; киім заттары: бас киім, күнқағар, берет, қолғап, шұлғы, гольфтер; әртүрлі киімдердің қызметтері. Киім күтімі (щеткамен тазалау, жуу, бүктеу және сақтау). Аяқ киім заттары: қыстық, жаздық, күздік-көктемдік аяқ киімдер; аяқ киім күтімі (жуу, кептіру, щеткамен тазалау, аяқ киімдерге арналған майларды пайдалану). Жеке тазалық ережелері. Жиһаз: орындық, үстел, диван, төсек, кресло, шкаф. Жиһаздың қызметтері және оған күтім жасау (күрғақ және ылғал шүберекпен сүрту, шаңсорғышпен тазалау, қағу, төсекті жинау). Мектеп, сынып: сыныптағы, мектептегі білім алушының тәптіп ережелері; білім алушының күн тәртібі; сабақ күн тәртібі; білім алушы күнделігін жүргізу, сыныпта, мектеп ғимаратында тәптіп сақтау; мектеп, үй орналасқан көше, жаяужолдар, саябақтар, көшенің атауы, үйдің нөмірі, мектептің және үйдің мекен-жайы. Көлік: автобус, троллейбус, трамвай, жеңіл, жүк мәшинелері, арнайы мәшинелер. Жол қозғалысы ережелері: бағдаршамның жасыл түсі жанған кезде және «өту» белгісі бар жерде көшеден өту;

2) табиғаттағы маусымдық өзгерістер: жазбен салыстырғанда күздегі табиғаттың өзгеруі – күннің қысқаруы, күннің сууы, жиі жауатын жаңбырлар, ерте және кеш түскен күз, күздің белгілері, өсімдіктер мен жануарлар өмірінің өзгеруі – жемістер мен дәндердің пісуі, гүлдер мен жапырақтардың солуды, жапырақтардың түсінің өзгеруі, жәндіктердің жоғалуы, құстардың ұшып кетуі, маусымдық жұмыстар – дәндерді жинау, егінді жинау; күзбен салыстырғанда қыста ауа-райының өзгеруі – күннің қысқаруы, үсіктер, алғашқы қар, аяздар, қар түсу, су қоймаларының қатуы, қыстың белгілері, қыстағы ағаштар мен бұталар, қыстайтын құстар. Қыста құстарға жем беру; қыспен салыстырғанда көктемдегі ауа-райының ауысуы – күннің ұзаруы, күннің жерді қыздыруы,

тамшылар, күннің жылуы, қардың еруі, мұзды сөгілуі; көктемнің белгілері, ағаштардың бүршік жаруы, жапырақтардың жайылуы, ерте шығатын гүлдер – бәйшешек, өгейшөп, меруертгүл, бақбақ құстардың ұшып келуі, балапан шығаруы, мектеп аумағындағы маусымдық жұмыстар – қопсыту, тырмалау, себу, отырғызу, бақтағы, бақшадағы жұмыс; көктеммен салыстырғанда жаздағы ауа-райының өзгеруі – ұзақ күндер, ыстық күн, ашық аспан, әдемі бұлттар, қапырық, бұлттар, күннің күркіреуі (күркіреу, найзағай), жазғы нөсерлер, жаздың белгілері, мектеп аумағындағы маусымдық жұмыстар және өсімдіктерге күтім жасау – суғару, арамшөпті отау, егінді жинау;

3) өлі табиғат: ауа және оның адам, жануар, өсімдік өміріндегі мәні, ауа қысымын өлшеуге арналған термометр, тұрғын үй ғимаратындағы, көшедегі ауа қысымын өлшеуге арналған термометр, ғимаратты желдету, ғимараттағы, көшедегі ауаның тазалығы; жел – ауа қозғалысы, желдің бағыты, желдің күші, қысымы (суық-жылы);

4) тірі табиғат: өсімдік, ерте гүлдейтін өсімдіктер – бәйшешек, қызғалдақ, меруертгүл, олардың құрылысы – тамыры, сабағы, жапырақтары, гүлдері, жалпы және ерекше белгілері; ағаштар – аққайың, жөке ағашы, үйеңкі, терек, емен, жалпы белгілері: тамыр, дінгегі, бұтақтары, жапырақтары; ерекше белгілері: дінгегінің бояулары, жапырақтарының формалары; бақ ағаштары (сүйекті ағаштар) – қара өрік, шие, алша, сары алша, салыстыру және тану. Ерекше белгілері – дінгегінің бояулары, жапырақтарының формалары, жемістерінің формалары, белгілері бойынша жемістерінің сипаттамасы – формасы, түсі, иісі, дәмі; қарбыз, қауын; формасы, түсі, көлемі, дәмі, иісі бойынша ажырату. Бақша – көкөністер (картоп, орамажапырақ, қызылша, асбұршақ немесе бұршақ тектестер), сыртқы түрі, дәмі, тамаққа қолдану, шикі көккөністерді қолдану кезінде тазалық ережелерін сақтау, асбұршақ және бұршақтектес өсімдіктерді өсіру. Бұтақты өсімдіктер – мамыргүл, итмұрын, тану, атауы, ағаштармен салыстыру, ерекше белгілері – көпдінділігі, жапырақтарының формасы, гүлдері, жалпы белгілері – тамыры, жапырақтары; жеміс-жидекті бұталар – қарақат, таңқұрай, қарлыған, салыстыру және тану; бақ пен бақшаның өсімдіктеріне күтім жасау. Үй жануарлары және оның төлдері: ешкілер, қойлар. Дене бөліктері, қоректенуі, адамдарға әкелетін пайдасы; адамның үй жануарларын күтуі. Үй құстары: тауық, үйрек, олардың балапандары, сыртқы түрі, олардың адамдарға пайдасы, үй құстарына адамның күтім жасауы. Жабайы жануарлар – аю, кірпі, сыртқы түрі, балалары, тамақ табу тәсілдері. Жабайы құстар: торғай, қарға, қараторғай, бозшымшық, сауысқан, сыртқы түрі, өлшемдері бойынша салыстыру; қыстайтын құстар – торғай, қарға, сауысқан, сарышымшық, бозшымшық; қыста құстарға көмек беру; жылы жаққа ұшатын құстар – дегелек, қарлығаш, қараторғай, құстарға бақылау жасау, өмір сүру жағдайларын салыстыру, адамның жабайы құстарға күтім жасау. Жәндіктер – шыбын, маса, шегіртке, қызыл қоңыз, тандап алынған жәндіктердің 3-4 түрін атау және көрсету, өсімдіктер және жануарлар әлеміндегі жәндіктердің мәні;

5) Менің отаным – Қазақстан: Қазақстан Республикасының елтаңбалары – Қазақстан Республикасының мемлекеттік гербі, Қазақстан Республикасының мемлекеттік туы, Қазақстан Республикасының мемлекеттік әнұраны. Қазақстанның астанасы. Мемлекеттік мерекелер: Жаңа жыл, Халықаралық әйелдері күні, Наурыз, Қазақстан халықтарының бірлігі күні, Жеңіс күні. Қазақтардың ұлттық киімі, ұлттық костюмнің заттары - камзол, сәукеле, ішіктер, тұмақ, кимешек, тақия, бөрык. Қазақ үйі - көшпенді қазақтардың тұрғын үйлері, оның жабдықтары; ұлттық балалар ойыны. Өлкетану мұражайларына экскурсия жасау. Мұражайда өзін-өзі ұстау ережелері. Тұратын жерге жақын ауылдар, олардың атаулары;

б) қоршаған орта заттары мен құбылыстарымен таныстыру негізінде ауызша сөйлеуді дамыту: сөздікті байыту және нақтылау. Заттардың атауы, түсі, формасы, көлемі, дәмі, иісі бойынша олардың сипаттамалары. Екі затты салыстыру. Ұқсас және айырмашылық белгілерін табу. Заттардың жіктелуі. Жалпылама сөздермен заттардың топтарын белгілеу. Әңгімелесуге қатысу. Сұрақтарға толығымен дұрыс жауап беру, сұрақ қоя алу, сыныптастарының айтқандарын толықтыру, қарапайым жәй сөйлемдер құрау, және шылауымен келетін сөйлемдер құрау, Мұғалімнің жетекшілігімен заттар мен табиғат құбылыстарын бақылағаннан кейін оларды сипаттау. Жоспар бойынша сұрақ түріндегі, суреттік жоспар бойынша өз ойын бір-бірімен байланыстырып айту (суреттер сериясынан). Мұғалімнің жетекшілігімен зерделенетін өсімдіктер мен жануарлар, табиғат құбылыстары, табиғаттағы маусымдық өзгерістер туралы шағын әңгімелер құрау. Сөйлеуде қайта игерілген сөздер, сөз алды қосымшалары мен үстеулер арқылы нақты нысандар арасындағы кеңістіктік және уақытша қатынастарды білдіретін сөйлемдерді пайдалану.

30. 4-сыныпқа арналған «Айналадағы әлем» пәнінің базалық мазмұны:

1) мен және менің отбасым: «отбасы» түсінігі, отбасы мүшелері арасындағы туысқандық қатынастар, отбасы мүшелерінің міндеттері; жаздық, қыстық, маусымаралық киімдер; киім неден тігілген; киім күтімі (тазалау, кептіру, желдету, сақтау). Аяқ киім: аяқ киім неден жасалған (резиналы, теріден жасалған, жүннен жасалған, текстильді), аяқ киімдердің әр түріне күтім жасау. Жатын бөлмеге арналған жиһаз, асүйлер, асхана, асүй: қызметі, күтімі. Шәй ішетін ыдыстар, асхана, асүй, күтімі, сақталуы. Тұрғын үй ғимаратын ретке келтіру. Мектеп, сынып: менің мектебім, мектеп ғимараттары және олардың қызметтері; мектеп қызметкерлері, олардың міндеттері; сынып, менің сыныптастарым, мен білім алушым; сынып бөлмесі, сыныптағы жиһаз, сыныпта реттілікті сақтау, сабақ кестесі, мектептегі мерекелер;

2) табиғаттағы маусымдық өзгерістер: маусым атаулары және олардың реттілігі, маусымдық айлардың атауы, «ерте», «кеш» мерзімдер түсініктеріне түсініктеме беру; әрбір маусымның сипаттық құбылыстары: көлдердің қатуы, қыраудың қатуы, мұздақ, сіркіреген жаңбыр, қала қар, тасқын, шық; адамдардың маусымдық еңбегі, маусымдық жағдайларға байланысты қызмет түрлері; күз – егін жинау, ағаштар мен бұталар күтімі, жаңа өсімдіктер

отырғызу; қыс – жануарларға күтім жасау, қыстаушы құстардға көмек беру, тұқым мен техниканы көктемгі себу жұмыстарына дайындау; көктем – бақ ағаштарын ақтау. Ағаш бұталарды, бақша өсімдіктерін отырғызу; жаз – бақ, бақша өсімдіктеріне күтім жасау, ерте пісетін жемістерді, көкөністерді жинау, пішен ору; жылдың әр мезгілінде мектеп жанындағы аумақта жұмыс жасау, оған балалардың қатысуы;

3) өлі табиғат: топырақ, топырақ құрамы, (кұмы, саз, тастар), құнарлы қабат, топырақтың қарапайым қасиеттері, топырақ, олардың өсімдіктер үшін маңызы, топырақты өңдеу тәсілдері – топырақты қопсыту, суару, топырақтың құнарлы қабатын қорғау және қалпына келтіру; жердің үстіңгі қабатының формасы – жазықтар, аңғар, дөң, таулар;

4) тірі табиғат: өсімдік, орман өсімдіктері, қылқан жапырақты және жапырақты ағаштар (қарағай, шырша, қайың, емен); саңырауқұлақтар – жеуге келетін және улы; орман жемістері – бүлдірген, қаражидек, жемістер, жеуге келетін және жеуге келмейтін; пайддалы және қауіпті шөптер; орманда өзін-өзі ұстау ережелері; алқап өсімдігі, бидай, қарабидай, жүгері, сұлы, адамдардың алқап өсімдіктеріне күтім жасауы, олардың адам өміріндегі мәні; алқап өсімдігінің құрылымы – тамыры, сабағы, жапырақ, масақ, сібірткі; алқап өсімдіктеріне маусымдық өзгерістердің ықпалы; дәрілік өсімдіктер – қырмызыгүл, шайқурай, сирек кездесетін өсімдіктер және оларды қорғау, қызыл кітап; парк, саябақ, адамдардың парктерді салуы. Жануарлар: жабайы жануарлар – қабан, бұлан, арқар, ақбөкен, қоян, сыртқы түрі, дағдысы, қоректенуі, өмір сүруі, балалары, жабайы жануарлардың табиғаттың жағдайларына бейімделуі. Үй жануарлары – шошқа, сиыр, қоян, сыртқы түрі, қоректенуі, өмір сүру жағдайы, төлдері, үй жануарларының күтімі; үй жануарлары мен жабайы жануарларды салыстыру: қабан-шошқа, бұлан-сиыр, арқар-ешкі, ақбөкен-қой, қоян-ор қоян, ұқсастықтары мен айырмашылықтар. Құстар: қыстайтын және жылы жаққа ұшып кететін құстар (бозшымшық, тоқылдақ, шауқарға); жыртқыш құстар (қаршыға, бүркіт, қарақұс); сайрайтын құстар (бұлбұл, қарлығаш); үй құстары (үйрек, индюк), сыртқы түрі, қорегі, мінез-құлқы, адамдарға әкелетін пайдасы. Жәндіктер, пайдалы жәндіктер – ара, қызыл қоңыз, көбелектер, сыртқы түрі, өмір сүру жағдайы; адамдардың араларды асырауы, омарта, пайдалы қасиеттері, жануарлар өміріндегі адамның рөлі;

5) менің отаным – Қазақстан: Қазақстан Республикасының елтаңбалары – Қазақстан Республикасының мемлекеттік гербі, Қазақстан Республикасының мемлекеттік туы, Қазақстан Республикасының мемлекеттік әнұраны. Қазақстанның астанасы. Мемлекеттік мерекелер: Жаңа жыл, Халықаралық әйелдері күні, Наурыз, Қазақстан халықтарының бірлігі күні, Жеңіс күні. Қазақстан – көпұлтты республика; Қазақстанның тарихи жерлері. Өлкетану мұражайы. Тарихи мұражайлар. Белгілі адамдардың мұражайлары. Туған қаланың (ауыл) тарихи ескерткіштері. Қазақстанның батырлары. Туған өлкенің тарихы; Қазақстардың салттары мен дәстүрлері;

б) қоршаған орта заттары мен құбылыстарымен таныстыру негізінде ауызша сөйлеуді дамыту: тұрмыста және сабақтардағы сөздік қорды байыту және нақтылау. Олардың негізгі қасиеттері бойынша заттар мен құбылыстардың атауы және сипаттамалары. Заттарды салыстыру, заттарды жіктеу, қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды анықтау. Әңгімеге белсене араласу. Қарапайым жәй сөйлемдер мен және, ал, бірақ, өйткені, ол үшін сияқты шылаулары арқылы жасалатын күрделі сөйлемдерді құрау. Олардың белгілері мен әрекеттері бойынша заттарды топтастыру процесінде игерілген сөздерді пайдаланумен табиғат құбылыстарын, заттарды сипаттау; заттар мен құбылыстарды өзара және өзге заттар мен құбылыстармен салыстыру. Әңгімеде қарастырылған сұрақтар бойынша өзара байланысты пікір білдірулер. Жеке бақылаулар мен оқылған материалдар негізінде әңгімелесушілердің айтқандарын толықтыру. Мұғаліммен ұсынылған тақырып бойынша шағын әңгімелерді құрастыру. Сөйлеуде қайта игерілген сөздер мен сөз орамдарын пайдалану, сөз алды қосымшалары, шылаулар, кейбір үстеулер көмегімен шынайы нысандар арасындағы байланыстар мен қатынастарды көрсету.

31. Бағдарламадағы оқу материалының орналасуы үлгілік болып табылады, білім алушылардың ерекшеліктерін ескере отырып мұғалім бағдарламалық материалды өз бетінше үйлестіре алады (тоқсаннан тоқсанға, сыныптан сыныпқа). Мұғалім әр тақырыпты оқыту үшін қажетті сағат санын дербес анықтай алады.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Оқу бағдарламасында әрбір бөлімнің оқу материалының мазмұны мен бірізділігін анықтау үшін негіз болатын, білім алушылардың жетістіктерін бағалау критерийлері болып табылатын, оқыту мақсаттары жүйесі түрінде ұсынылған күтілетін нәтижелер көрсетілген.

33. Бағдарламада оқу мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлімше ретін, төртінші сан - оқу мақсатының реттік нөмірін білдіреді. Мысалы, 1.1.3.4 кодталуында: «1» – сынып, «1.3» – бөлімше, «4» – оқу мақсатының реттік саны.

34. Оқыту мақсаттарының жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) «Мен және қоғам» бөлімі:

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
1.1 Мен және менің	0.1.1.1 өз аты, жөні, тегін атау; 0.1.1.2	1.1.1.1 өз аты, жөні, тегін атау; 1.1.1.2 ата-	2.1.1.1 өз аты, жөні, тегін атау; өз тегінің	3.1.1.1 отбасылық фото негізінде	4.1.1.1 өз аты, жөні, тегі, туған күнін,

отбасын ым	отбасының жасы үлкен мүшелеріне құрметпен қарау; отбасының жасы кіші мүшелеріне қамқорлық көрсету; 0.1.1.3 ойыншықтарды және ойындарды атау; 0.1.1.4 ойыншықтар мен мектеп заттарын ажырату; 0.1.1.5 жиһаздың негізгі заттарын атау; 0.1.1.6 ыдыстың негізгі заттарын атау	аналарының, бауырларының, әпкесіңілдерінің атын атау; 1.1.1.3 өз туған күнін атау; 1.1.1.4 отбасындағы өзінің өзінің міндеттерін атау және орындау; 1.1.1.5 өз отбасы мүшелерін атау; 1.1.1.6 отбасылық мерекелерді атау; 1.1.1.7 жиһаздың, ыдыстың, тұрмыстық құралдардың (тоңазтқыш, шаңсорғы) негізгі заттарын білу және атау	шығу тегін атау; 2.1.1.2 отбасының өзге мүшелеріне қатысты туыскандық қатынастар жүйесінде өз орнын анықтау; 2.1.1.3 киімдерді атау (пальто, көйлек, жейде, пиджак, кофта, сқалың жемпір, юбка, шалбар); 2.1.1.4 аяқ-киім заттарын атау (бәтінке, туфли, етік, тәпішке); 2.1.1.5 киім және аяқ киім күтімі бойынша тәжірибелік жұмыстар жасау; 2.1.1.6 үйге және көшеге арналған киімдерді	отбасы мүшелерінің сөздік портретін құрау; 3.1.1.2 отбасы мүшелерінің арасында міндеттерді бөлу туралы айту; 3.1.1.3 киімдерді атау : бас киім, , шляпа, берет, қолғап, нәски, гольфы, олардың қызметтері; 3.1.1.4 қыстық, жаздық, күздік-көктемдік аяқ киімдерді атау; 3.1.1.5 киім мен аяқ-киімге күтім жасау; 3.1.1.6 жиһаз заттарын атау: орындық, үстел, төсек, кресло, шкаф,	мекен-жайын атау; 4.1.1.2 өз отбасының құрамын атау; 4.1.1.3 отбасы мүшелерінің міндеттерін атау; 4.1.1.4 жаздық, қыстық аралық мезгіл киімдері, аяқ-киім атауларын атау; 4.1.1.5 киім және аяқ киім күтімін жасау; 4.1.1.6 аяқ киім жасалған материалды атау; 4.1.1.7 жатын бөлме, асүй, асхана және оның қызметтерін атау; 4.1.1.8 шәй ыдыстар, асүй, асхана, ыдыстары жасалатын материалдарды білу
---------------	--	--	--	--	---

			ажырату; 2.1.1.7 бөлме гүлдеріне күтім жасау бойынша тәжірибелік жұмыстарды орындау; 2.1.1.8 құстарды жемдеуге арналған жиынтықты жасау	олардың қызметтері; 3.1.1.7 жиһазға күтім жасау (құрғақ және дымқыл шүберекпен сүрту, шаңсорғыш пен тазалау, төсекті тазалау, қағу); 3.1.1.8 үйдің мекен- жайын айту	
1.2 Мекте п, сыны п	0.1.2.1 мектеп ғимараты – сыныптар, дәліз, асүй, дәретхана, дәрігер кабинетіне бағыттала алу; 0.1.2.2 балалар алаңқайы, спорттық алаңқай, мектеп ауласына бағыттала алу; 0.1.2.3 сыныпта өзінің жұмыс орынн анықтау; 0.1.2.4 оқу	1.1.2.1 мектеп ғимаратын, сыныптарды , дәлізді, залды асүйді, киім ілетін бөлмені ажырату; 1.1.2.2 өз сыныбын өздігінен таба алу; 1.1.2.3 мектеп білім алушысыны ң күн тәртібін анықтау; 1.1.2.4 мектептегі білім алушының міндеттерін орындау;	2.1.2.1 сыныптаста рының аты- жөнін, тегін атау; 2.1.2.2 білім алушының сыныпта, мектепте, ме ктеп жанындағы аумақта өзін-өзі ұстау ережелері 2.1.2.3 негізгі мектеп ғимараттары н анықтау: асүй, спорт зал, кітапхана, шеберхана; 2.1.2.4	3.1.2.1 білім алушының өзін-өзі ұстау ережелерін ұстануы; 3.1.2.2 бір күннің тәртібін құрау; 3.1.2.3 сабақтардың күн тәртібін білу; 3.1.2.4 күнделік жүргізу, сыныпта реттілікті сақтау; 3.1.2.5 көшеде қозғалу ережелерін сақтау; 3.1.2.6	4.1.2.1 негізгі мектеп ғимараттары н атау және оның қызметтері; 4.1.2.2 мектеп қызметкерле рін білу, олардың міндеттері; 4.1.2.3 сыныптағы жиһаздарды білу және оны олардың қызметтері; 4.1.2.4 сыныпта реттілікті сақтау; 4.1.2.5 ағымдық

заттарын білу және атау – портфель, оқулық, дәптер, қалам, қарандаштар; 0.1.2.5 әр пәннің қызметін білу; 0.1.2.6 білім алушының күн тәртібін орындау	1.1.2.5 сыныпта, мектеп жанында өзін-өзі ұстау ережелерін орындау	мектеп қызметкерлерін кәсібін атау: директор, мұғалім, кітапханашы, аспаз, дәрігер, мейірбике	мектептің мекен-жайын білу; 3.1.2.7 көлік құралдарын білу: автобус, троллейбус, трамвай, жеңіл көлік, жүк көлігі, арнайы көліктер	күннің күн тәртібін білу; 4.1.2.6 мектеп мерекелерін білу
--	---	---	---	---

2) «Табиғат» бөлімі:

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	0.2.1.1 табиғаттағы маусымдық өзгерістерді бақылау; 0.2.1.2 күнде ауа-райын бақылау; 0.2.1.3 табиғи материалды жинақтауға қатысу;	1.2.1.1 күзде, қыста, көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау және атау; 1.2.1.2 белгілері бойынша жыл мезгілдерін білу, жыл мезгілдерінің белгілері; 1.2.1.3 жыл мезгілдерін атау және	2.2.1.1 жыл мезгілдерінің негізгі белгілерін атау; 2.2.1.2 күнде ауа-райын бақылау; 2.2.1.3. табиғатта жылдың әр мезгілінде өсімдіктер мен жануарлардағы өзгерістерді білу;	3.2.1.1 жыл айларын атау, оларды уақытпен сәйкестендіру; 3.2.1.2 жазбен салыстырғанда күзде ауа-райының ауысуы туралы айтып беру; күзбен салыстырғанда қыстағы ауа-райының	4.2.1.1 әрбір сезонның сипаттық белгілерін атау; 4.2.1.2 әр маусымның айларын атау және олардың реттілігі; 4.2.1.3 жыл мезгілдеріндегі «ерте», «кеш» кезеңдер түсінігіне түсініктеме

	<p>0.2.1.4 жыл мезгіліне сәйкес киім таңдау</p>	<p>олардың реті; 1.2.1.4 күз, қыс, көктем, жазға арналған киім, аяқ киім түрлерін атау; 1.2.1.5 жыл мезгіліне сәйкес киіну; 1.2.1.6 ауа-райын бақылау және ауа-райы күнделігін жүргізу</p>	<p>2.2.1.4 күн сайын табиғат күнтізбесін жүргізу; 2.2.1.5 жылдың әр мезгілінде бақта, бақшада, мектеп жанындағы аумақта адамдардың айналысатын істерін атау; 2.2.1.6 мектеп жанындағы аумақта маусымдық күш келетін жұмыстарды жасау</p>	<p>ауысуы; көктеммен салыстырған да жаздағы ауа райының ауысуы; қыспен салыстарған да көктемдегі ауа-райының ауысуы; 3.2.1.3 күздің ерте және кеш белгілерін атау; 3.2.1.4 жыл мезгілінің ауысуына байланысты өсімдіктер мен жануарлардағы өзгерістер туралы айту; 3.2.1.5 мектеп жанындағы аумақта маусымдық жұмыстарды орындау және өсімдіктерге күтім жасау; 3.2.1.6 бақылау жасағаннан кейін мұғалімнің басшылығы</p>	<p>беру; 4.2.1.5 маусымдық жағдайларға байланысты адамдарды қызмет түрлерін атау (жануарлар және өсімдіктерге күтім жасау); 4.2.1.6 әртүрлі маусымда табиғат құбылыстарын салыстыру 4.2.1.7 мектеп жанындағы аумақта маусымдық жұмыстарды орындау</p>
--	---	--	--	---	---

				мен заттар мен табиғат құбылыстар ын сипаттау	
2.2 Тірі табиғат	0.2.2.1 таныс өсімдіктер ді (ағаштар, бұтақтар, гүлдер), жануарлар ды (үй жануарлар ы) және жергілікті жерде өмір сүретін құстарды білу; 0.2.2.2 күзде өсімдіктер мен құстарды бақылау; 0.2.2.3 қыста өсімдіктер мен құстарды бақылау; 0.2.2.4 қыста құстарды қоректенді ру; 0.2.2.5 көктемде өсімдіктер мен құстарды бақылау;	1.2.2.1 ағаштарды, бұтақтарды, шөптерді, гүлдерді білу және атау; 1.2.2.2 көкөністер мен жемістерді білу, атау; 1.2.2.3 таныс көкөністер мен жемістердің түсін, формасын, дәмін атау; 1.2.2.4 суда өзін-өзі ережелерін орындау; 1.2.2.5 күзде, қыста, көктемде өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгешерістерд і білу; 1.2.2.6 жабайы (түлкі, қасқыр) және үй жануарлары н (мысық,	2.2.2.1 гүлзарлардағ ы гүлдерді білу, бөлме гүлдері; 2.2.2.2 бөлме гүлдері, мектеп жанындағы аумақтағы өсімдіктерге күтім жасау; 2.2.2.3 бұтақта өсетін көкөністерді атау; 2.2.2.4 көкөністерді ң сыртқы түрі, дәмі, иісін сипаттау; 2.2.2.5 сүйекті жемістерді атау; 2.2.2.6 жемістердің сыртқы түрін, дәмін, иісін сипаттау; 2.2.2.7 бақ пен бақша өсімдіктерін е күтім жасау; 2.2.2.8	3.2.2.1 ерте гүлдейтін өсімдіктерді, олардың бөліктерін білу; 3.2.2.2 ағаш атауларын білу және атау – ақ қайың, жөке, үйеңкі, емен, терек; 3.2.2.3 ағаш бөліктерін атау – тамыры, діңгегі, бұтақтары, жапырақтар ы; 3.2.2.4 ағаштарды айрықша белгілері бойынша салыстыру (діңгегі, жапырақтар ы); 3.2.2.5 бұтақтар және оның бөліктерін білу; 3.2.2.6 ағаштар мен бұтақтарды салыстыру;	4.2.2.1 орман өсімдікерін атау; қылқан жапырақты және жапырақта ағаштар; 4.2.2.2 саңырауқұл ақтарды атау – жеуге жарамды және улы; 4.2.2.3 орман жидектерін атау – жер бүлдірген, қаражидек; жидектер, жеуге келетін және улы; 4.2.2.4 шөптерді атау – пайдалы және қауіпті; 4.2.2.5 орманда өзін-өзі ұстау ережелерін орындау; 4.2.2.6

	<p>0.2.2.6 аквариумд а өмір сүретін балықтарды бақылау;</p> <p>0.2.2.8 көкөністер мен жемістерді білу және атау (сол жергілікті жерде тамақта жиі пайдаланылатын);</p> <p>0.2.2.9 таныс көкөністер мен жемістердің түсі, формасы, иісі, дәмдерін білу;</p> <p>0.2.2.10 айтарлықт ай белгілері бойынша 2 көкөністі салыстыру (түсі, формасы, көлемі, дәмі);</p> <p>0.2.2.11 айтарлықт ай белгілері</p>	<p>ит) білу);</p> <p>1.2.2.7 жабайы, үй жануарларының сыртқы түрін, дене бөліктерін сипаттау, мінездерін, өмір сүретін жерлерін білу;</p> <p>1.2.2.8 бөлме гүлдері білу және атау, оларға күтім жасау</p>	<p>жабайы (орқояны) және үй (үйқояны) жануарларының сипаттау;</p> <p>2.2.2.9 үй жануарлары мен жабайы жануарларды салыстыру;</p> <p>2.2.2.10 жануарлар өміріне қажетті жағдайды білу;</p> <p>2.2.2.11 аталмыш жергілікті жердегі құстарды (қарға, торғай) білу және атау;</p> <p>2.2.2.12 құстардың дене бөліктерін білу;</p> <p>2.2.2.13 құстарды қоректендіруге арналған дәндерін жинау;</p> <p>2.2.2.14 балықтардың 2-3 түрін білу;</p> <p>2.2.2.15 балықтарды</p>	<p>өсімдіктер мен жануарлар әлеміндегі жәндіктердің орнын атау;</p> <p>3.2.2.7 тамаққа пайдаланылатын көкөністер мен жемістердің сыртқы түрін, дәмін білу;</p> <p>3.2.2.8 сыртқы түрі, дәмі бойынша жемістер мен сәсөнiстердi салыстыру;</p> <p>3.2.2.9 шикi көкөністер мен жемістердi пайдалану кезінде тазалық ережелерін орындау;</p> <p>3.2.2.10 адамдарға пайда әкелетін үй жануарлары мен олардың төлдерін білу және атау;</p> <p>3.2.2.11 үй</p>	<p>алқаптағы өсімдіктердің құрылымын анықтау – тамыры, стебель, сабағы, сабан талы, жапырағы, масағы, сiбiргiсi;</p> <p>4.2.2.7 адам өміріндегі алқап өсімдігінің мәнін сипаттау;</p> <p>4.2.2.8 маусымдық өзгерістердің алқап өсімдіктеріне ықпалын түсіндіру;</p> <p>4.2.2.9 кейбір сирек кездесетін өсімдіктерді білу және оларды қорғау қажеттілігін түсіну;</p> <p>4.2.2.10 жабайы жануарларды, оларды олардың сыртқы түрін, мінез-</p>
--	---	---	---	---	--

	бойынша 2 көкөністі салыстыру (түсі, формасы, көлемі, дәмі)		ң өмір сүруін, ортасын, сыртқы түрін білу; 2.2.2.16 адамның балықтарды қалай қолданатынын түсіндіру	жануарларының сыртқы түрін сипаттау, дене бөліктерін білу; 3.2.2.12 адамдарға пайда әкелетін үй құстарын білу және атау; 3.2.2.13 үй құстары сыртқы түрін сипаттау; 3.2.2.14 жабайы жануарлар мен олардың төлдерін тану; 3.2.2.15 үй және жабайы жануарларының өмір сүру жағдайын салыстыру; 3.2.2.16 қыстайтын және жылы жаққа ұшып кететін құстарды білу; 3.2.2.16 таңдау бойынша	құлқын, қоректенуін, өмір сүруін, төлдерін білу, атау; 4.2.2.11 жабайы жануарлар жабайы табиғат жағдайына қалай бейімделетінін түсіндіру; 4.2.2.12 жабайы және үй жануарлары, сыртқы түрін, қоректенуін білу және атау; 4.2.2.13 жануарлар өміріндегі адамның рөлін түсіндіру; 4.2.2.14 жабайы және үй жануарларының салыстыру; 4.2.2.15 пайдалы жәндіктерді білу – арақызыл қоңыз,
--	---	--	---	---	---

				жәндіктердің 3-4 түрін, сыртқы түрін білу және атау, өсімдік және жануарлар әлеміндегі жәндіктердің орны	көбелектер, сыртқы түрі, өмір сүруі, қоректенуі; 4.2.2.16 бал арасын ұстау және адамның ара шаруашылығын пайдалануы туралы айту
2.3 Өлі табиғат	0.2.3.1 тірі және өлі табиғатты ажырату; 0.2.3.2 күн мен түнді ажырату, олардың белгілерін атау; 0.2.3.3 жылдың әр мезгілінде және тәулікте өлі табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күзде, қыста, көктемде); 0.2.3.4 табиғат дыбыстарын тыңдау –	1.2.3.1 жылдың әр мезгілінде өлі табиғаттың жағдайын білу және атау; 1.2.3.2 өлі табиғаттағы өзгерістерді бақылау – жылдың әр мезгілінде, тәулігіндегі күн, ай, аспан, жер, бұлттар, жел - олардың әңгімелеріндегі, суреттердегі көрінісі; 1.2.3.3 суды сақтау, отты байқап пайдалану; 1.2.3.4 ашық су	2.2.3.1 судың қасиеттерін атау: тұнықтығы, иісінің болмауы, ағымдылығы, қысымы; 2.2.3.2 жылдың әр мезгілінде су қоймаларын дағы судың жағдайын білу; 2.2.3.3 адам, жануар, өсімдік өміріндегі судың мәнін түсіндіре алу	3.2.3.1 адам, жануар, өсімдік өміріндегі ауаның мәнін түсіндіру; 3.2.3.2 ауа қысымын өлшеу; 3.2.3.3 ғимаратты желдету; ғимараттағы ауаның тазалығын бақылау	4.2.3.1 топырақ құрамын атау; (құм, саз, тастар); 4.2.3.2 жердің беткі формасын білу және атау: жазықтық, аңғар, таулар; 4.2.3.3 попырақтың қасиетін білу, олардың топырақ үшін маңызы; 4.2.3.4 топырақтың құнарлы қабатын қорғау және қалпына келтірудің

	жаңбырдың шуы, жапырақтың шуы, қардың сықыры, желдің шуы; 0.2.3.5 табиғаттағы түстерді ажырату – қызыл, сары, жасыл, көк, ақ, қоңыр, (күздің, қыстың, көктемнің және жаздың негізгі түстері)	қоймаларын да шомылу кезінде өзін дұрыс ұстау			маңыздылығын түсіндіру ; 4.2.3.5 топырақты өңдеу – қопсыту, суару
--	---	---	--	--	--

3) «Менің отаным - Қазақстан» бөлімі:

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
3.1 Менің отаным - Қазақстан	0.3.1.1 білім алушы тұратын қала, ауылды атау; 0.3.1.2 қаланың, ауылдың белгілік ғимараттарын білу –	1.3.1.1 туған елді, қаланы, ауылды білу; 1.3.1.2 Қазақстан Республикасының астанасын атау; 1.3.1.3 Қазақстан	2.3.1.1 елдің, қаланың, ауылдарды атау; 2.3.1.2 Қазақстан Республикасының астанасын атау; 2.3.1.3 Қазақстан Республикасы	3.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 3.3.1.2 Қазақстан Республикасының әнұраны ойнаған	4.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 4.3.1.2 Қазақстан Республикасының астанасын атау;

	<p>(мектеп, дүкен, әкімдік); 0.3.1.3 ұлттық асхана тағамдарын білу «бауырсақ», «табанан»</p>	<p>Республикасының алғышқы және қазіргі Президентінің аты, жөні, тегін атау; 1.3.1.4 Қазақстанның елтаңбасын атау: Қазақстанның туы; 1.3.1.5 Қазақстан Республикасының әнұраны ойнаған кезде қолды оң жаққа қойып тұру; 1.3.1.6 туған қала, ауылдың көрнекі жерлерін атау; 1.3.1.7 негізгі ұлттық тағамдарды – бауырсақ, бешбармақты білу және атау</p>	<p>ының алғышқы және қазіргі Президентінің аты, жөні, тегін атау; 2.3.1.4 Қазақстан Республикасының әнұраны ойнаған кезде қолды оң жаққа қойып тұру; 2.3.1.5 туған қаланың, ауылдың басты көшелері, даңғылдарын, алаңдарын атау; 2.3.1.6 жүк және жолаушы көлігін ажырату; 2.3.1.7 көшеден дұрыс өту; 2.3.1.8 қоғамдық орындарда және қоғамдық көліктерде өзін-өзі ұстау ережелерін орындау</p>	<p>кезде қолды оң жаққа қойып тұру; 3.3.1.3 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерекелерін атау; 3.3.1.4 тұрғылықты жерге жақын елді мекенді атау; 3.3.1.5 мұражайда өзін-өзі ұстау ережелерін ұстану 3.3.1.6 ұлттық қазақи костюмдердің заттарын атау; 3.3.1.7 қазақтардың тұратын жері – қазақ үйі туралы айту; 3.3.1.8 қазақтың балалар ойындарын атау</p>	<p>4.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғышқы және қазіргі Президентінің аты, жөні, тегін атау; 4.3.1.4 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерекелерін атау; 4.3.1.5 туған қаланың (ауылдың) тарихи ескерткіштерін атау; 4.3.1.6 Қазақстанның мәдениет, өнер, спорт қайраткерлерінің аттарын атау; 4.3.1.7 қазақ халқының кейбір салт-дәстүрлерін атау</p>
--	--	---	---	--	--

4) «Сөйлеу дағдыларын қалыптастыру» бөлімі:

4-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
4.1 Қоршаған орта құбылыстары мен заттарымен таныстырудың негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	0.4.1.1 заттар мен құбылыстардың атауын дұрыс айту; 0.4.1.2 мұғалімнің көмегімен екі затты салыстыру; ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 0.4.1.3 үлгісі және көрсетілімі бойынша заттарды топтастыру; 0.4.1.4 сұрақ сөздерін пайдалана отырып, сұрақтарға нақты, асықпай, әңгімелесушінің сөзін бөлмей жауап беру;	1.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарын атау, олардың түсін формасын, көлемін, дәмін, иісін атау; 1.4.1.2 екі затты салыстыру; ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 1.4.1.3 үлгісі, көрсетілуі, ауызша нұсқаулығы бойынша жіктеу; 1.4.1.4 сұрақ сөздерін пайдалана отырып, сұрақтарға жауап беру; 1.4.1.5 суретте көрсетілетін әрекеттің негізінде қарапайым сөйлемдер	2.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарын атау, олардың түсін формасын, көлемін, дәмін, иісін атау; 2.4.1.2 екі затты салыстыру; ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 2.4.1.3 үлгісі, көрсетілуі, ауызша нұсқаулығы бойынша жіктеу; 2.4.1.4 жалпылама сөздермен топтарды анықтау; 2.4.1.5 әңгімеге қатысу; 2.4.1.6 сұрақтарға дұрыс, толық жауап беру;	3.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарын атау, олардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттау; 3.4.1.2 заттар мен құбылыстарды салыстыру; 3.4.1.3 заттарды жіктеу, жалпылама сөздермен топтарды анықтау; 3.4.1.4 әңгімеге қатысу, сұрақтарға толығымен жауап беру, сыныптастарының айтқандарын толықтыру; 3.4.1.5 қарапайым жәй сөйлемдерді және шылауымен келетін сөйлемдерді	4.4.1.1 олардың негізгі қасиеттері бойынша заттар мен табиғат құбылыстарын атау; 4.4.1.2 заттарды салыстыру, заттарды жіктеу; 4.4.1.3 қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды анықтау; 4.4.1.4 әңгімеге қатысу; 4.4.1.5 қарапайым жәй сөйлемдер мен және, ал, бірақ, өйткені, үшін шылаулары арқылы жасалатын сөйлемдерді құрастыру; 4.4.1.6 жалпылама сөздерді

	<p>0.4.1.5 суретте кескінделген әрекеттер негізінде қарапайым жәй сөйлемдер құру; 0.4.1.6 ауызша сөйлеуде таныс формаларды пайдалану</p>	<p>құрау, оларға түсініктеме беретін немен? не? қай жаққа? қай жерде? сұрақтарын қою; 1.4.1.6 ауызша сөйлеуде таныс формаларды дұрыс пайдалану; 0.4.1.7 ішінде, үстінде сияқты сөз алды қосымшаларын және анағұрлым көп қолданылатын үстеулерді пайдалану (жақсы-жаман, жақын-алыс) 1.4.1.8 2-3 сұраққа жауап беру</p>	<p>2.4.1.7 ұсынылған тақырыпқа заттық және сюжеттік сурет бойынша көрсетілетін әрекет негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша қарапайым жәй сөйлемдер құрау; 2.4.1.8 сөйлем құрауда және сұрақтарға жауап беру кезінде таныс сөздердің формаларын дұрыс қолдану; 2.4.1.9 жанында, қасында, оған қарай, онымен бірге сияқты сөз алды қосымшаларын және кейбір үстеулерді қолдану; 2.4.1.10</p>	<p>құрастыру; 3.4.1.6 мұғалімнің жетекшілігімен заттар мен табиғат құбылыстарын бақылауға алғаннан кейін сипаттау; 3.4.1.7 суреттік жоспар бойынша сұрақ түріндегі өзара байланысты пікірді құрау (сериялар, суреттер); 3.4.1.8 мұғалімнің жетекшілігімен табиғаттағы маусымдық өзгерістер, табиғи құбылыстар, зерделенетін өсімдіктер мен жануарлар туралы шағын әңгімелер құрау; 3.4.1.9 сөйлеуде сөз алды</p>	<p>пайдаланумен заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау; 4.4.1.7 заттар мен құбылыстарды өзара салыстыру; 4.4.1.8 сұрақтар бойынша өзара бір-бірімен байланысты сөйлемдер құрау; 4.4.1.9 жеке бақылау нәтижелері негізінде әңгімелесушінің айтқандарын толықтыру; 4.4.1.10 мұғалімнің берген тақырыбы бойынша шағын әңгімелер құрау; 4.4.1.11 сөйлеуде кейбір үстеулер, сөз алды қосымшалар, шылаулардың көмегімен кеңістіктік</p>
--	--	--	--	--	---

			сұрақ түрінде ұсынылған жоспар бойынша бір-бірімен байланысты пікірлерді құрастыру (3-4 тармақ)	қосымшалары мен үстеулер арқылы нақты нысандар арасындағы кеңістіктік және уақытша қатынастарды пайдалану	және уақыттық қатынастарды білдіретін сөздер мен сөз орамдарын пайдалану
--	--	--	---	---	--

35. Бағдарлама жеңіл ақыл ойы кемістігі бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

36. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

37. Оқыту бастауыш сыныптардағы белгіленген барлық оқу жылына арналған бірыңғай ортақ тақырыптар контекстінде жүзеге асырылады.

Бастауыш білім беру деңгейінің
0-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем»
пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік
оқу бағдарламасына қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған бастауыш
білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем» пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 0-сынып:
1-кесте

Ор та қ та қы ры пт ар	Бөлімшелер	Оқы ту мақ сатт ары
1 – тоқсан		
Өз ім ту ра лы	1.1 Мен және менің отбасым	0.1. 1.1 өз аты, жөн і тегі н атау ; 0.1. 1.2 отба сын ың жас ы үлке н мүш елер іне құр мет пен қара у;

		отба сын ың жас ы кіші мүш елер іне қам қорл ық тан ыту; 0.1. 1.3 ойы ншы қтар мен ойы ндар ды атау
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	0.2. 1.1 таби ғатт ағы мау сым дық (күз гі) өзге ріст ерді бақ ыла у; 0.2. 1.2 күзд е ауа- рай ын күн де бақ

		ыла у; 0.2. 1.3 таби ғи мате риал ды жин ақта уға қат ысу; 0.2. 1.4 жыл мезі гілі не сәйк ес киім ді таңд ау: күз
	2.2 Тірі табиғат	0.2. 2.1 тан ыс өсім дікт ерді (аға шта р, бұта қтар , гүлд ер), жер гілік ті жер де өмір сүре тін

		<p>жан уарлар (үй жан уарлары) мен құстарды білу ; 0.2. 2.2 күзде өсімдіктер мен жан уарларды бақылау; 0.2. 2.6 аквариумда өмір сүретін балықтарды бақылау</p>
Менің мектебім	1.2 Мектеп. Сынып	0.1. 2.1 мектеп ғимаратынд

		а бағ ытта ла алу - сын ыпт ар, дәлі з, асха на, дәре тхан а, дәрі герд ің каби неті; 0.1. 2.3 сын ыпт а өзіні ң жұм ыс орн ын табу ; 0.1. 2.4 оқу затт ары н білу жән е атау – порт фел ь, оқул ық,
--	--	---

		дәпт ер, қала м, қара нда шта р; 0.1. 2.6 білі м алу шын ың күн тәрт ібін оры ндау
	2.3 Өлі табиғат	0.2. 3.1 тірі жән е өлі таби ғатт ы ажы рату ; 0.2. 3.2 күн мен түнд і ажы рату , олар дың белг ілер ін атау ; 0.2. 3.3 өлі

		таби ғатт ағы күзд егі, тәул ікті ң әр уак ыты нда өзге ріст ерді бақ ыла у; 0.2. 3.4 таби ғат дыб ыст ары н тың дау - жаң быр дың шуы , жап ыра қты рды ң сыб дыр ы, жел дің дыб ысы ; 0.2. 3.5 таби ғатт
--	--	---

		тағы түстерді ажырату – қызыл, сары (күздің негізгі түстері)
	3.1 Менің отаным - Қазақстан	0.3.1.1 білім алушы тұратын ауыл, қаланы атау; 0.3.1.2 қаланың, ауылдың танымсыз ғимараттарын білу (мектеп, дүкен, әкімдік);

		0.3. 1.3 ұлттық тағамдарды атау «бауырсақ», «таба- нан»
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	0.4. 1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту ; 0.4. 1.4 сұрақ сөздерін пайдаланатырып, асықпай, әңгімелесу

		шіні ң сөзі н бөл мей сұра ққа жау ап беру , нақт ы сөйл еу; 0.4. 1.6 ауы зша сөйл еуде тан ыс сөзд ерді ң фор мал ары н пай дала ну
2 – тоқсан		
Ме нің от ба сы м жә не до ста ры м	1.1 Мен және менің отбасым	0.1. 1.1 өз аты, жөн і тегі н атау ; 0.1. 1.2 отба сын ың

		жас ы үлке н мүш елер іне құр мет пен қара у; отба сын ың жас ы кіші мүш елер іне қам қорл ық тан ыту; 0.1. 1.3 ойы ншы қтар мен ойы ндар ды атау 0.1. 1.4 ойы ншы қтар мен мек теп затт ары н ажы рату
--	--	---

	1.2 Мектеп. Сынып	0.1. 2.1 мек теп ғим арат ынд а бағ ытта ла алу - сын ышт ар, дәлі з, асха на, дәре тхан а, дәрі герд ің каби неті; 0.1. 2.2 бала лала р алаң қай ынд а, спор т алаң ынд а, мек теп аула сын да бағ ытта лу;
--	-------------------	---

		0.1. 2.3 сын ыпт а өзіні ң жұм ыс орн ын табу ; 0.1. 2.4 оқу затт ары н білу жөн е атау – порт фел ь, оқул ық, дәпт ер, қала м, қара нда шта р; 0.1. 2.5 әрбі р пән нің қыз меті н атау ; 0.1. 2.6
--	--	---

		білі м алу шын ың күн тәрт ібін оры ндау
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	0.2. 1.1 таби ғатт ағы мау сым дық (қыс қы) өзге ріст ерді бақ ыла у; 0.2. 1.2 қыс та ауа- рай ын күн де бақ ыла у; 0.2. 1.3 таби ғи мате риал ды жин ақта уға қат ысу;

		0.2. 1.4 жыл мезі гілі не сәйк ес киім ді таңд ау: қыс
Біз ді қо рш аға н әл ем	2.2 Тірі табиғат	0.2. 2.1 тан ыс өсім дікт ерді (аға шта р, бұта қтар , гүлд ер), жер гілік ті жер де өмір сүре тін жан уарл ар (үй жан уарл ары) мен құст ард ы білу ; 0.2.

		2.2 қыс та өсім дікт ер мен жан уарл ард ы бақ ыла у; 0.2. 2.4 қыс та күст ард ы қоре ктен діру ; 0.2. 2.6 аква риу мда өмір сүре тін бал ықт ард ы бақ ыла у
	2.3 Өлі табиғат	0.2. 3.1 тірі жән е өлі таби ғатт ы ажы рату

		; 0.2. 3.2 күн мен түнд і ажы рату , олар дың белг ілер ін атау ; 0.2. 3.3 өлі таби ғатт ағы күзд егі, қыс тағы , тәул ікті ң әр уақ ыты нда өзге ріст ерді бақ ыла у; 0.2. 3.4 таби ғат дыб ыст ары н тың дау
--	--	---

		<p>- жаңбырдың шуы, жапырақтың сырды, желдің дыбысы; 0.2. 3.5 табиғаттағы түстерді ажырату – қызыл, сары (күздің негізгі түстері)</p>
	3.1. Менің отаным – Қазақстан	0.3. 1.1 білім алушы тұратын ауыл, қала

		<p>ны атау ; 0.3. 1.2 қала ның, ауы лды ң тан ыс ғим арат тар ын білу (мек теп, дүке н, әкім дік); 0.3. 1.3 ұлтт ық таға мда рды атау «бау ырса қ», «таба нан »</p>
	<p>4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту</p>	<p>0.4. 1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының</p>

		атау ын дұр ыс айту ; 0.4. 1.4 сұра қ сөзд ерін пай дала на оты рып, асы қпа й, әңгі мел есу шіні ң сөзі н бөл мей сұра ққа жау ап беру , нақт ы сөйл еу; 0.4. 1.5 көрс етіл етін әрек етті ң негі зінд е
--	--	--

		күрд елі сөйл емд ер кұра у; 0.4. 1.6 ауы зша сөйл еуде тан ыс сөзд ерді ң фор мал ары н пай дала ну
3 – тоқсан		
Са ях ат	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	0.2. 1.1 таби ғатт ағы мау сым дық (қыс қы жән е көкт емгі) өзге ріст ерді бақ ыла у; 0.2. 1.2 қыс

		та жән е көкт емд е ауа- рай ын бақ ыла у; 0.2. 1.4 жыл мезг ілін е сәйк ес киім ді таңд ау: қыс, көкт ем
	2.2 Тірі табиғат	0.2. 2.1 тан ыс өсім дікт ерді (аға шта р, бұта қтар , гүлд ер), жер гілік ті жер де өмір сүре тін

		жан уарлар (үй жан уарлары) мен құстарды білу ; 0.2. 2.3 қыста өсімдіктер мен жан уарларды бақылау; 0.2. 2.4 қыста құстарды көрсетіңіз ; 0.2. 2.6 аквариумда өмір сүретін балықтарды
--	--	--

		ы бақ ыла у
	2.3 Өлі табиғат	0.2. 3.1 тірі жән е өлі таби ғатт ы ажы рату ; 0.2. 3.2 күн мен түнд і ажы рату , олар дың белг ілер ін атау ; 0.2. 3.3 өлі таби ғатт ағы күзд егі, қыс тағы , тәул ікті ң әр уақ ыты нда

		өзге ріст ерді бақ ыла у; 0.2. 3.4 таби ғат дыб ыст ары н тың дау - жаң быр дың шуы , жап ыра қты рды ң сыб дыр ы, жел дің дыб ысы ; 0.2. 3.5 таби ғатт тағы түст ерді ажы рату – қыз ыл, сар ы (күз
--	--	---

		дің негізгі түстері)
Дәстүрлер және ауыз әдебиеті	1.1 Мен және менің отаным	0.1. 1.1 өз аты, жөні тегін атау ; 0.1. 1.2 отбасының жасы үлкен мүшелеріне құрметпен қарау; отбасының жасы кіші мүшелеріне қамқорлықтан ыту; 0.1. 1.3 ойыншы

		<p>қтар мен ойы ндар ды атау ; 0.1. 1.5 жиһ азд ың негі згі затт ары н атау</p>
	1.2 Мектеп. Сынып	<p>0.1. 2.1 мек теп ғим арат ынд а бағ ытта ла алу - сын ыпт ар, дәлі з, асха на, дәре тхан а, дәрі герд ің каби неті; 0.1. 2.2 бала лала</p>

		р алаң қай ынд а, спор т алаң ынд а, мек теп аула сын да бағ ытта лу; 0.1. 2.3 сын ышт а өзіні ң жұм ыс орн ын табу ; 0.1. 2.4 оқу затт ары н білу жән е атау – порт фел ь, оқул ық, дәпт ер, қала
--	--	---

		<p>м, қара нда шта р; 0.1. 2.5 әрбі р пән нің қыз меті н атау ; 0.1. 2.6 білі м алу шын ың күн тәрт ібін оры ндау</p>
	3.1. Менің Отаным – Қазақстан	<p>0.3. 1.1 білі м алу шы тұра тын ауы л, қала ны атау ; 0.3. 1.2 қала ның, ауы лды ң тан</p>

		ыс ғим арат тар ын білу (мек теп, дүке н, әкім дік); 0.3. 1.3 ұлт ық таға мда рды атау «бау ырс ақ», «таб а нан »
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	0.4. 1.1 затт ар мен таби ғат құб ылы стар ыны ң атау ын дұр ыс айту ; 0.4. 1.2 мұға лімн ің

		көм егім ен екі затт ы сал ыст ыру: ұқса с жән е айы рма шыл ық белг ілер ін табу ; 0.4. 1.4 сұра қ сөзд ерін пай дала на оты рып, асы қпа й, әнгі мел есу шіні ң сөзі н бөл мей сұра ққа жау ап беру
--	--	--

		, нақт ы сөйл еу; 0.4. 1.5 суре те көрс етіл етін әрек ет негі зінд е қара пай ым жәй сөйл емд ерді құра у; 0.4. 1.6 ауы зша сөйл еуде тан ыс сөзд ерді ң фор мал ары н пай дала ну
4 – тоқсан		
Та ға м жә не	1.1 Мен және отбасым	0.1. 1.6 ыды сты ң

су сы н		негі згі затт ары н атау
	1.2 Мектеп. Сынып	0.1. 2.1 мек теп ғим арат ынд а бағ ытта ла алу - сын ыпт ар, дәлі з, асха на, дөре тхан а, дәрі герд ің каби неті; 0.1. 2.2 бала лала р алаң қай ынд а, спор т алаң ынд а, мек теп

		аула сын да бағ ытта лу; 0.1. 2.3 сын ыпт а өзіні ң жұм ыс орн ын табу ; 0.1. 2.4 оқу затт ары н білу жән е атау – порт фел ь, оқул ық, дәпт ер, қала м, қара нда шта р; 0.1. 2.5 әрбі р пән нің қыз
--	--	---

		меті н атау ; 0.1. 2.6 мек теп білі м алу шыс ыны ң күн тәрт ібін оры ндау
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	0.2. 1.1 таби ғатт ағы мау сым дық (көк темг і) өзге ріст ерді бақ ыла у; 0.2. 1.2 қыс та жән е көкт емд е ауа- рай ын бақ ыла

		у; 0.2. 1.4 жыл мезг ілін е сәйк ес киім ді таңд ау: қыс, көкт ем, жаз
	3.1 Менің Отаным - Қазақстан	0.3. 1.3 ұлтт ық асүй таға мда рын атау «бау ырс ақ», «таб а нан »
Де ні са уд ың — жа ны са у	2.2 Тірі табиғат	0.2. 2.1 тан ыс өсім дікт ерді (аға шта р, бұта қтар , гүлд ер), жер гілік

		ті жер де өмір сүре тін жан уарл ар (үй жан уарл ары) мен құст ард ы білу ; 0.2. 2.5 көкт емд е өсім дікт ер мен құст ард ы бақ ыла у; 0.2. 2.6 аква риу мда өмір сүре тін бал ықт ард ы бақ ыла у; 0.2.
--	--	---

		2.8 көкө ніст ер мен жем істе рді білу жән е атау (жер гілік ті жер де тама ққа жиі қолд аны лат ын); 0.2. 2.9 тан ыс көкө ніст ер мен жем істе рдің түсі н, фор мас ын, ісі н, дәмі н атау ; 0.2. 2.10 айта рлы
--	--	---

		<p>қтай белгілері бойынша 2 көкөністі салыстыру (түсі, формасы, көлемі, дәмі); 0.2. 2.11 айтарлықтай белгілері бойынша 2 жемісті салыстыру</p>
	2.3. Өлі табиғат	<p>0.2. 3.1 тірі және өлі табиғаты ажырату; 0.2. 3.2</p>

		<p>күн мен түнді ажырату, олардың белгілерін атау; 0.2.3.3 өлі табиғат ағы күздегі, қыстағы, тәуліктің әр уақытында өзгерістерді бақылау; 0.2.3.4 табиғат дыбыстарының дауыс жаң</p>
--	--	--

		быр дың шуы , жап ыра қты рды ң сыб дыр ы, жел дің дыб ысы ; 0.2. 3.5 таби ғатт тағы түст ерді ажы рату – қыз ыл, сар ы (көк тем мен жаз дың негі згі түст ері)
4	Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	0.4. 1.1 затт ар мен таби ғат құб ылы стар

		ыны ң атау ын дұр ыс айту ; 0.4. 1.2 мұға лімн ің көм егім ен екі затт ы сал ыст ыру: ұқса с жән е айы рма шыл ық белг ілер ін табу ; 0.4. 1.3 үлгі сі мен көрс етуі бой ынш а затт ард ы топт аст
--	--	---

		ыру; 0.4. 1.4 сұра қ сөзд ерін пай дала на оты рып, асы қпа й, әңгі мел есу шіні ң сөзі н бөл мей сұра ққа жау ап беру , нақт ы сөйл еу; 0.4. 1.5 суре тте көрс етіл етін әрек ет негі зінд е қара пай ым жәй
--	--	--

		сөйл емд ерді құра у; 0.4. 1.6 ауы зша сөйл еуде тан ыс сөзд ерді ң фор мал ары н пай дала ну
--	--	---

2) 1-сынып:
2-кесте

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Өзім туралы	1.1 Мен және менің отбасым	1.1.1.1 өзінің аты, жөні, тегін атау; 1.1.1.2 ата-анасының, бауырлары мен әпке-сіңілдерінің атын атау; 1.1.1.3 өзінің туған күнін атау; 1.1.1.4 отбасыдағы өзінің міндеттерін атау және орындау
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау және атау; 1.2.1.2 белгілері бойынша күзді білу, күздің белгілерін атау; 1.2.1.4 күзге арналған киім, аяқ киім түрлерін атау; 1.2.1.5 жыл мезігіліне сәйкес киіну; 1.2.1.6 ауа-райын бақылау және ауа-райы күнделігін жүргізу
	2.2 Тірі табиғат	1.2.2.1 ағаштар, бұтақтар, шөптер, гүлдерді білу, атау; 1.2.2.2 көкөністер мен жемістерді білу, атау; 1.2.2.3 таныс жемістер мен көкөністердің түсін, формасын, дәмін атау; 1.2.2.5 күзде өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістерді атау

Менің мектебім	1.2 Мектеп. Сынып	1.1.2.1 мектеп ғимаратын, сыныптарды, дәлізді, залды, асүйді, киім жинайтын жерді білу; 1.1.2.2 өз сыныбын өздігінен табу; 1.1.2.3 білім алушының күн тәртібін орындау; 1.1.2.4 мектептегі білім алушының міндеттерін орындау; 1.1.2.5 мектепте, сыныпта, мектеп жанындағы аумақта өзін-өзі ережелерін орындау
	2.3 Өлі табиғат	1.2.3.1 күзде өлі табиғаттың жағдайын білу және атау; 1.2.3.2 өлі табиғаттағы өзгерістерді бақылау – күздің әртүрлі тәулігіндегі күн, ай, аспан, жер, бұл, жел, олардың суреттегі, әңгімелердегі көрінісі; 1.2.3.3 суды сақтау, отпен байқап жұмыс жасау
	3.1 Менің Отаным - Қазақстан	1.3.1.1 елді, туған қаланы, ауылды атау; 1.3.1.4 рәміздерді білу: Қазақстанның туы 1.3.1.5 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	0.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту; 0.4.1.2 мұғалімнің көмегімен екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 1.4.1.4 сұрақ сөздерін пайдалана отырып, сұрақтарға жауап беру; 0.4.1.5 көрсетілетін әрекет негізінде қарапайым жәй сөйлемдерді құрау; 0.4.1.6 ауызша сөйлеуде таныс сөздердің формаларын дұрыс қолдану; 0.4.1.7 ішінде, үстінде сияқты сөз алды қосымшаларын және кейбір анағұрлым көп қолданылатын үстеулерді пайдалану (жақсы-жаман, жақын-алыс)
2 - тоқсан		
Менің отбасым және достарым	1.1 Мен және менің отбасым	1.1.1.1 өзінің аты, жөні, тегін атау; 1.1.1.2 ата-анасының, бауырлары мен әпке-сіңілдерінің атын атау; 1.1.1.3 өзінің туған күнін атау; 1.1.1.4 отбасыдағы өзінің міндеттерін атау және орындау; 1.1.1.5 өз отбасының мүшелерін атау; 1.1.1.6 отбаслық мерекелерді атау; 1.1.1.7 жиһаздың негізгі заттарын білу және атау
	1.2 Мектеп. Сынып	1.1.2.1 мектеп ғимаратын, сыныптарды, дәлізді, залды, асүйді, киім жинайтын жерді білу; 1.1.2.2 өз сыныбын өздігінен табу; 1.1.2.3 білім алушының күн тәртібін орындау; 1.1.2.4 мектептегі білім алушының міндеттерін орындау; 1.1.2.5 мектепте, сыныпта, мектеп жанындағы аумақта өзін-өзі ережелерін орындау
	2.1 Табиғаттағы	1.2.1.1 күзде, қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау

	маусымдық өзгерістер	және атау; 1.2.1.2 белгілері бойынша күзді, қысты білу, күздің, қыстың белгілерін атау; 1.2.1.4 күзге, қысқа арналған киім, аяқ киім түрлерін атау; 1.2.1.5 жыл мезігіліне сәйкес киіну; 1.2.1.6 ауа-райын бақылау және ауа-райы күнделігін жүргізу
Бізді қоршаған әлем	2.2 Тірі табиғат	1.2.2.5 күзде, қыста өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістерді атау; 1.2.2.6 жабайы жануарларды атау (аталмыш жергілікті жерде анағұрлым кең таралған); 1.2.2.7 жабайы жануарлардың сыртқы түрі, дене бөліктерін сипаттау, мінез-құлқын, өмір сүру ортасын атау; 1.2.2.8 бөлме гүлдерін білу және атау, күтім жасау
	2.3 Өлі табиғат	1.2.3.1 күзде өлі табиғаттың жағдайын білу және атау; 1.2.3.2 өлі табиғаттағы өзгерістерді бақылау – күздің әртүрлі тәулігіндегі күн, ай, аспан, жер, бұл, жел, олардың суреттегі, әңгімелердегі көрінісі; 1.2.3.3 суды сақтау, отпен байқап жұмыс жасау; 1.2.3.4 ашық су қоймаларында суға түсу кезінде өзін дұрыс ұстау
	3.1 Менің Отаным - Қазақстан	1.3.1.1 елді, туған қаланы, ауылды атау; 1.3.1.2 Қазақстанның астанасын атау; 1.3.1.4 рәміздерді білу: Қазақстанның туы; 1.3.1.5 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	1.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту; 1.4.1.2 мұғалімнің көмегімен екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 1.4.1.3 үлгісі, көрсетілімі бойынша заттарды жіктеу; 1.4.1.4 сұрақ сөздерін пайдалана отырып, сұрақтарға жауап беру; 1.4.1.5 суретте көрсетілген көрсетілетін әрекет негізінде қарапайым жәй сөйлемдерді құрау; 1.4.1.6 ауызша сөйлеуде таныс сөздердің формаларын дұрыс қолдану; 1.4.1.7 ішінде, үстінде сияқты сөз алды қосымшаларын және кейбір анағұрлым көп қолданылатын үстеулерді пайдалану (жақсы-жаман, жақын-алыс)
3 - тоқсан		
Саяхат	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 қыста, көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау және атау; 1.2.1.2 белгілері бойынша қысты, көктемді білу, қыстың, көктемнің белгілерін атау; 1.2.1.4 қысқа, көктемге арналған киім, аяқ киім түрлерін атау;

		1.2.1.5 жыл мезгіліне сәйкес киіну; 1.2.1.6 ауа-райын бақылау және ауа-райы күнделігін жүргізу
	2.2 Тірі табиғат	1.2.2.1 ағаш, бұтақтарды білу, атау; 1.2.2.5 қыста, көктемде өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістерді атау; 1.2.2.6 үй жануарларын атау (аталмыш жергілікті жерде анағұрлым кең таралған); 1.2.2.7 үй жануарлардың сыртқы түрі, дене бөліктерін сипаттау, мінез-құлқын, өмір сүру ортасын атау; 1.2.2.8 бөлме гүлдерін білу және атау, күтім жасау
	2.3 Өлі табиғат	1.2.3.1 қыста, көктемде өлі табиғаттың жағдайын білу және атау; 1.2.3.2 өлі табиғаттағы өзгерістерді бақылау – күздің әртүрлі тәулігіндегі күн, ай, аспан, жер, бұл, жел, олардың суреттегі, әңгімелердегі көрінісі; 1.2.3.3 суды сақтау, отты абайлап қолдану
Дәстүрлер және ауыз әдебиеті	1.1 Мен және менің отбасым	1.1.1.6 отбасылық мейрамдарды атау; 1.1.1.7 жиһаз, ыдыстардың негізгі заттарын білу және атау
	1.2 Мектеп. Сынып	1.1.2.1 мектеп ғимаратын, сыныптарды, дәлізді, залды, асүйді, киім жинайтын жерді білу; 1.1.2.2 өз сыныбын өздігінен табу; 1.1.2.3 білім алушының күн тәртібін орындау; 1.1.2.4 мектептегі білім алушының міндеттерін орындау; 1.1.2.5 мектепте, сыныпта, мектеп жанындағы аумақта өзін-өзі ережелерін орындау
	3.1 Менің Отаным – Қазақстан	1.3.1.1 елді, туған қаланы, ауылды атау; 1.3.1.2 Қазақстанның астанасын атау; 1.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөні тегін атау; 1.3.1.4 рәміздерді білу: Қазақстанның туы; 1.3.1.5 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	1.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту; 1.4.1.2 екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 1.4.1.3 үлгісі, көрсетілімі, ауызша нұсқаулығы бойынша заттарды жіктеу; 1.4.1.4 сұрақ сөздерін пайдалана отырып, сұрақтарға жауап беру; 1.4.1.5 суретте бейнеленген көрсетілетін әрекетер негізінде қарапайым жәй сөйлемдер құрау, оларға немен? Не? Қай жаққа? Қай жерде? сұрақтары бойынша бір түсіндірме сөз қосу; 1.4.1.6 ауызша сөйлеуде таныс сөздердің формаларын дұрыс қолдану;

		1.4.1.7 ішінде, үстінде сияқты сөз алды қосымшаларын және кейбір анағұрлым көп қолданылатын үстеулерді пайдалану (жақсы-жаман, жақын-алыс)
4 - тоқсан		
Тағам және сусын	1.1 Мен және менің отбасым	1.1.1.6 отбасылық мерекелерді атау; 1.1.1.7 жиһаз, ыдыс, тұрмыстық заттардың (тоназтқыш, шаңсорғыш) енгізгі заттарын атау және білу
	1.2 Мектеп. Сынып	1.1.2.1 мектеп ғимаратын, сыныптарды, дәлізді, залды, асүйді, киім жинайтын жерді білу; 1.1.2.2 өз сыныбын өздігінен табу; 1.1.2.3 білім алушының күн тәртібін орындау; 1.1.2.4 мектептегі білім алушының міндеттерін орындау; 1.1.2.5 мектепте, сыныпта, мектеп жанындағы аумақта өзін-өзі ережелерін орындау
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау және атау; 1.2.1.2 белгілері бойынша жыл мезгілдерін білу, жыл мезгілдерінің белгілерін атау; 1.2.1.3 жыл мезгілдерін атау және олардың кезектілігі; 1.2.1.4 қысқа, көктемге, жазға, көктемге арналған киім, аяқ киім түрлерін атау; 1.2.1.5 жыл мезгіліне сәйкес киіну; 1.2.1.6 ауа-райын бақылау және ауа-райы күнделігін жүргізу
Дені саудың – жаны сау	2.2 Тірі табиғат	1.2.2.1 ағаш, бұтақтарды, шөпті, гүлдерді білу, атау; 1.2.2.4 суда өзін-өзі ұстау ережелерін орындау; 1.2.2.5 қыста, көктемде өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістерді атау; 1.2.2.6 үй жануарлары (мысық, ит) мен жабайы жануарларды (түлкі, қасқыр); 1.2.2.7 үй жануарлары мен жабайы жануарлардың сыртқы түрі, дене бөліктерін сипаттау, мінез-құлқын, өмір сүру ортасын атау
	2.3. Өлі табиғат	1.2.3.1 қыста, көктемде өлі табиғаттың жағдайын білу және атау; 1.2.3.2 өлі табиғаттағы өзгерістерді бақылау – күздің әртүрлі тәулігіндегі күн, ай, аспан, жер, бұлт, жел, олардың суреттегі, әңгімелердегі көрінісі; 1.2.3.3 суды сақтау, отты абайлап қолдану; 1.2.3.4 ашық су қоймаларында шомылу кезінде өз-өзін дұрыс ұстау
	3.1. Менің Отаным - Қазақстан	1.3.1.1 елді, туған қаланы, ауылды атау; 1.3.1.2 Қазақстанның астанасын атау; 1.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөні тегін атау; 1.3.1.4 рәміздерді білу: Қазақстанның туы;

		<p>1.3.1.5 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру</p> <p>1.3.1.6 туған қаланың, ауылдың көрнекі жерлерін атау;</p> <p>1.3.1.7 негізгі ұлттық тағамдарды білу – бауырсақ, бешбармақ</p>
	<p>4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту</p>	<p>1.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту;</p> <p>1.4.1.2 екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу;</p> <p>1.4.1.3 үлгісі, көрсетілімі, ауызша нұсқаулығы бойынша заттарды жіктеу;</p> <p>1.4.1.4 сұрақ сөздерін пайдалана отырып, сұрақтарға жауап беру;</p> <p>1.4.1.5 суретте бейнеленген көрсетілетін әрекетер негізінде қарапайым жәй сөйлемдер құрау, оларға немен? Не? Қай жаққа? Қай жерде? сұрақтары бойынша бір түсіндірме сөз қосу;</p> <p>1.4.1.6 ауызша сөйлеуде таныс сөздердің формаларын дұрыс қолдану;</p> <p>1.4.1.7 ішінде, үстінде сияқты сөз алды қосымшаларын және кейбір анағұрлым көп қолданылатын үстеулерді пайдалану (жақсы-жаман, жақын-алыс);</p> <p>1.4.1.8 реттілікпен қойылған 2-3 сұраққа жауап беру</p>

3) 2-сынып:
3-кесте

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Өзім туралы	1.1 Мен және менің отбасым	<p>2.1.1.1 өзінің аты, жөні, тегін атау; шыққан тегін түсіндіру;</p> <p>2.1.1.2 отбасының өзге мүшелеріне қатысты туысқандық қатынастар жүйесінде өз орнын анықтау;</p> <p>2.1.1.8 құстарды қоректендіруге дәнгер жинақтау</p>
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	<p>2.2.1.1 күздің негізгі белгілерін атау;</p> <p>2.2.1.2 күнде ауа райын бақылау;</p> <p>2.2.1.3 күзде адамдар өсімдіктер мен жануарлар, табиғаттағы өзгерістерді атау;</p> <p>2.2.1.4 күнде табиғат күнтізбесін жүргізу;</p> <p>2.2.1.5 бақта, бақшада, мектеп жанындағы аумақта адамдардың күзде айналысатын жұмысын атау;</p> <p>2.2.1.6 мектеп жанындағы аумақта маусымдық пішен жұмысын орындау</p>
	2.2 Тірі табиғат	<p>2.2.2.1 гүлзарлардағы гүлдерді атау;</p> <p>2.2.2.2 мектеп жанындағы аумақтағы өсімдіктерге күтім жасау;</p> <p>2.2.2.3 жердің үстінде, бұтақта өстеін көкөністерді атау;</p>

		<p>2.2.2.4 көкөністердің сыртқы түрін, дәмін, иісін сипаттау;</p> <p>2.2.2.5 сүйекті жемістерді атау;</p> <p>2.2.2.6 жемістердің сыртқы түрін, дәмін, иісін сипаттау;</p> <p>2.2.2.7 бақ пен бақша өсімдіктеріне күтім жасау</p>
Менің мектебім	1.2 Мектеп. Сынып	<p>2.1.2.1 сыныптастарының аты, жөнін және тегін атау;</p> <p>2.1.2.2 мектепте, сыныпта, мекепе жанындағы аумақта білім алушының өзін-өзі ұстау ережелерін орындау;</p> <p>2.1.2.3 мектептің негізгі ғимараттарын атау: асхана, спорт зал, кітапхана, шеберхана;</p> <p>2.1.2.4 мектеп қызметкерлерінің кәсібін білу: директор, мұғалім, кітапханашы, аспаз, дәрігер, мейірбике</p>
	3.1 Менің Отаным - Қазақстан	<p>2.3.1.1 туған қала, ауылды атау;</p> <p>2.3.1.2 Қазақстанның астанасын атау;</p> <p>2.3.1.4 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру;</p> <p>2.3.1.7 көшеден дұрыс өту</p>
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	<p>2.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту;</p> <p>2.4.1.2 екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу;</p> <p>2.4.1.5 әңгімеге қатысу;</p> <p>2.4.1.6 сұрақтарға толығымен, дұрыс жауап беру;</p> <p>2.4.1.7 ұсынылған тақырыпқа заттық және сюжеттік сурет бойынша көрсетілетін әрекет негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша қарапайым жәй сөйлемдер құрау;</p> <p>2.4.1.8 сөйлемдер құрауда және сұрақтарға жауап беруде таныс сөздердің формасын дұрыс құрастыру;</p> <p>2.4.1.9 жанында, қасында, оған қарай, онымен бірге сияқты қосымшаларын және кейбір үстеулерді қолдану</p>
2 – тоқсан		
Менің отбасым және достарым	1.1 Мен және менің отбасым	<p>2.1.1.1 өзінің аты, жөні, тегін атау; шыққан тегін түсіндіру;</p> <p>2.1.1.2 отбасының өзге мүшелеріне қатысты туысқандық қатынастар жүйесінде өз орнын анықтау;</p> <p>2.1.1.3 киімдерді атау (пальто, көйлек, жейде, пиджак, кофта, қалың жемпір, юбка, шалбар);</p> <p>2.1.1.5 киім күтіміне байланысты тәжірибелік жұмыстарды орындау;</p> <p>2.1.1.6 үйге және көшеге киетін киімдерді ажырату</p>
	1.2 Мектеп. Сынып	<p>2.1.2.1 сыныптастарының аты, жөнін және тегін атау;</p> <p>2.1.2.2 мектепте, сыныпта, мекепе жанындағы аумақта білім алушының өзін-өзі ұстау ережелерін орында</p>
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	<p>2.2.1.1 күздің, қыстың негізгі белгілерін атау;</p> <p>2.2.1.2 күнде ауа райын бақылау;</p> <p>2.2.1.3 күзде, қыста адамдар өсімдіктер мен жануарлар, табиғаттағы өзгерістерді атау;</p> <p>2.2.1.4 күнде табиғат күнтізбесін жүргізу;</p>

		2.2.1.5 бақта, бақшада, мектеп жанындағы аумақта адамдардың күзде, қыста айналысатын жұмысын атау; 2.2.1.6 мектеп жанындағы аумақта маусымдық пішен жұмысын орындау
Бізді қоршаған әлем	2.2 Тірі табиғат	2.2.2.8 үй жануарларын (үй қояны) және жабайы жануарларды (ор қоян) атау, сипаттау; 2.2.2.9 үй жануарларын және жабайы жануарларды салыстыру; 2.2.2.10 жануарлар өміріне қажетті жағдайды сипаттау
	3.1 Менің Отаным - Қазақстан	2.3.1.1 елді, туған қаланы, ауылды атау; 2.3.1.2 Қазақстанның астанасын атау; 2.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөні тегін атау; 2.3.1.4 ҚР әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру; 2.3.1.5 туған қаланың, ауылдың басты көшелерін, даңғылдарын атау; 2.3.1.7 көшеден дұрыс өту; 2.3.1.8 қоғамдық орындарда және көлікте өзін дұрыс ұстау ережелерін орындау
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	2.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту; 2.4.1.2 екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 2.4.1.3 үлгісі, көрсетілімі бойынша заттарды жіктеу; 2.4.1.4 жалпылама сөздермен заттар тобын анықтау; 2.4.1.5 әңгімеге қатысу; 4.1.6 сұрақтарға толығымен дұрыс жауап беру; 2.4.1.7 ұсынылған тақырыпқа заттық және сюжеттік сурет бойынша көрсетілетін әрекет негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша қарапайым жәй сөйлемдер құрау; 2.4.1.8 сөйлемдер құрауда және сұрақтарға жауап беруде таныс сөздердің формасын дұрыс құрастыру; 2.4.1.9 жанында, қасында, оған қарай, онымен бірге сияқты қосымшаларын және кейбір үстеулерді қолдану
3 - тоқсан		
Саяхат	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	2.2.1.1 қыстың, көктемнің негізгі белгілерін атау; 2.2.1.2 күнде ауа райын бақылау; 2.2.1.3 қыста, көктемде адамдар өсімдіктер мен жануарлар, табиғаттағы өзгерістерді атау; 2.2.1.4 күнде табиғат күнтізбесін жүргізу; 2.2.1.5 бақта, бақшада, мектеп жанындағы аумақта адамдардың қыста, көктемде айналысатын жұмысын атау; 2.2.1.6 мектеп жанындағы аумақта маусымдық пішен жұмысын орындау
	2.2 Тірі табиғат	2.2.2.1 бөлме гүлдерін атау; 2.2.2.2 бөлме гүлдеріне күтім жасау; 2.2.2.11 жергілікті жерде тұратын құстарды білу және

		атау (қарға, торғай); 2.2.2.12 құстардың дене бөліктерін білу; 2.2.2.13 құстарды қоректендіруге арналған жиынтықты жүзеге асыру
	2.3 Өлі табиғат	2.2.3.1 судың қасиеттерін атау: тұнықтығы, иісінің болмауы, ағымдылығы, қысымы; 2.2.3.2 жылдың әр мезгілінде су қоймалаларындағы судың жағдайын атау; 2.2.3.3 адам, жануар, өсімдік өміріндегі судың мәнін түсіндіру
Дәстүрлер және ауыз әдебиеті	1.1 Мен және менің отбасым	2.1.1.1 өзінің аты, жөні, тегін атау; шыққан тегін түсіндіру; 2.1.1.2 отбасының өзге мүшелеріне қатысты туысқандық қатынастар жүйесінде өз орнын анықтау; 2.1.1.4 аяқ киімдерді атау (бәтіңке, туфли, етік, тәпішке); 2.1.1.5 аяқ киім күтіміне байланысты тәжірибелік жұмыстарды орындау; 2.1.1.6 үйге, және көшеге арналған аяқ киімді ажырату; 2.1.1.7 бөлме өсімдіктерін күтуге байланысты тәжірибелік жұмыстарды орындау
	1.2 Мектеп. Сынып	2.1.2.1 сыныптастарының аты, жөнін және тегін атау; 2.1.2.2 мектепте, сыныпта, мектеп жанындағы аумақта білім алушының өзін-өзі ұстау ережелерін орындау; 2.1.2.3 негізгі мектеп ғимараттарын атау: асүй, спорт зал, кітапхана, шеберхана
	3.1 Менің Отбасым – Қазақ тан	2.3.1.1 елді, туған қаланы, ауылды атау; 2.3.1.2 Қазақстанның астанасын атау; 2.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөні тегін атау; 2.3.1.4 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру; 2.3.1.5 туған қаланың, ауылдың басты көшелерін, даңғылдарын атау; 2.3.1.6 жүк және жолаушы көлігін ажырату; 2.3.1.7 көшеден дұрыс өту; 2.3.1.8 қоғамдық орындарда және көлікте өзін дұрыс ұстау ережелерін орындау
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	2.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту; 2.4.1.2 екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 2.4.1.3 үлгісі, көрсетілімі бойынша заттарды жіктеу; 2.4.1.4 жалпылама сөздермен заттар тобын анықтау; 2.4.1.5 әңгімеге қатысу; 2.4.1.6 сұрақтарға толығымен дұрыс жауап беру; 2.4.1.7 ұсынылған тақырыпқа заттық және сюжеттік сурет бойынша көрсетілетін әрекет негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша қарапайым жәй

		сөйлемдер құрау; 2.4.1.8 сөйлемдер құрауда және сұрақтарға жауап беруде таныс сөздердің формасын дұрыс құрастыру; 2.4.1.9 жанында, қасында, оған қарай, онымен бірге сияқты қосымшаларын және кейбір үстеулерді қолдану
4 тоқсан		
Тағам және сусын	1.1 Мен және менің отбасым	2.1.1.5 киім мен аяқ киім күтімі бойынша тәжірибелік жұмыстарды орындау; 2.1.1.7 бөлме гүлдеріне күтім жасау бойынша тәжірибелік жұмыстарды орындау
	1.2 Мектеп. Сынып	2.1.2.1 сыныптастарының аты, жөнін және тегін атау; 2.1.2.2 мектепте, сыныпта, мекепе жанындағы аумақта білім алушының өзін-өзі ұстау ережелерін орындау; 2.1.2.3 негізгі мектеп ғимараттарын атау: ас үй, спорт зал, кітапхана, шеберхана; 2.1.2.4 мектеп қызметкерлерінің мамандығын атау: директор, мұғалім, кітапханашы, аспаз, дәрігер, мейірбике
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	2.2.1.1 күздің, қыстың, көктемнің, жаздың негізгі белгілерін атау; 2.2.1.2 күнде ауа райын бақылау; 2.2.1.3 күзде, қыста, көктемде, жазда адамдар өсімдіктер мен жануарлар, табиғаттағы өзгерістерді атау; 2.2.1.4 күнде табиғат күнтізбесін жүргізу; 2.2.1.5 бақта, бақшада, мектеп жанындағы аумақта адамдардың күзде, қыста, көктемде, жазда айналысатын жұмысын атау; 2.2.1.6 мектеп жанындағы аумақта маусымдық пішен жұмысын орындау
Дені саудың – жаны сау	2.2 Тірі табиғат	2.2.2.1 гүлзарлардағы гүлдерді, бөлме гүлдерін атау; 2.2.2.2 мектеп жанындағы аумақтағы өсімдіктерге, бөлме гүлдеріне күтім жасау; 2.2.2.7 бақ пен бақша гүлдеріне күтім жасау; 2.2.2.14 балықтардың 3-4 түрлерін атау; 2.2.2.15 балықтардың сыртқы түрін, өмір сүру ортасын, қоректенуін сипаттаңыз; 2.2.2.16 адам балықты қалай қолданатынын түсіндіру
	3.1 Менің Отаным – Қазақстан	2.3.1.1 елді, туған қаланы, ауылды атау; 2.3.1.2 Қазақстанның астанасын атау; 2.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөні тегін атау; 2.3.1.4 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып, тік тұру; 2.3.1.5 туған қаланың, ауылдың басты көшелерін, даңғылдарын атау; 2.3.1.6 жүк және жолаушы көлігін ажырату; 2.3.1.7 көшеден дұрыс өту; 2.3.1.8 қоғамдық орындарда және көлікте өзін дұрыс

		ұстау ережелерін орындау
4.1 Қоршаған болмыстың затта мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту		<p>2.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту;</p> <p>2.4.1.2 екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу;</p> <p>2.4.1.3 үлгісі, көрсетілімі бойынша заттарды жіктеу;</p> <p>2.4.1.4 жалпылама сөздермен заттар тобын анықтау;</p> <p>2.4.1.5 әңгімеге қатысу;</p> <p>2.4.1.6 сұрақтарға толығымен дұрыс жауап беру;</p> <p>2.4.1.7 ұсынылған тақырыпқа заттық және сюжеттік сурет бойынша көрсетілетін әрекет негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша қарапайым жәй сөйлемдер құрау;</p> <p>2.4.1.8 сөйлемдер құрауда және сұрақтарға жауап беруде таныс сөздердің формасын дұрыс құрастыру;</p> <p>2.4.1.9 жанында, қасында, оған қарай, онымен бірге сияқты қосымшаларын және кейбір үстеулерді қолдану</p> <p>2.4.1.10 сұрақ түрінде ұсынылған жоспар бойынша өзара байланысты пікір құрастыру (3-4 тармақша)</p>

4) 3-сынып:
4-кесте

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Өзім туралы	1.1 Мен және менің отбасым	<p>3.1.1.1 отбасылық фото негізінде отбасы мүшелерінің ауызша портретін құрау;</p> <p>3.1.1.2 отбасы мүшелері арасындағы міндеттемелерді бөлу туралы айту;</p> <p>3.1.1.3 киімдерді атау: бас киім, шляпа, берет, қолғап, нәски, гольфы, олардың қызметтері;</p> <p>3.1.1.4 күздік-көктемдік (маусымаралық) аяқ киімді атау;</p> <p>3.1.1.5 аяқ киімге күтім жасау;</p> <p>3.1.1.8 үйдің мекен-жайын атау</p>
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	<p>3.2.1.2 жазбен салыстырғанда күздегі ауа-райы ауысуы туралы айту;</p> <p>3.2.1.3 күздің ерте және кеш белгілерін атау;</p> <p>3.2.1.4 күздегі өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы айту;</p> <p>3.2.1.5 мектеп жанындағы аумақта күздік жұмыстарды жасау, және өсімдіктерге күтім жасау;</p> <p>3.2.1.6 мұғалімнің жетекшілігімен оларды бақылауға алғаннан кейін заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау</p>
	2.2 Тірі табиғат	<p>3.2.2.2 ағаштарды білу және атау – аққайың, жөке ағашы, үйеңкі, емен, терек;</p> <p>3.2.2.3 ағаштың бөліктерін атау – тамыры, діңгегі, бұтақтары, жапырақтары;</p>

		<p>3.2.2.4 ағаштарды ерекше белгілері бойынша салыстыру (дiңгек, жапырақтары);</p> <p>3.2.2.5 бұтақтар және олардың бөліктері;</p> <p>3.2.2.6 ағаштар мен бұтақтарды салыстыру;</p> <p>3.2.2.7 көкөністер мен жемістердің сыртқы түрі, дәмі тағаға қолданылуын білу;</p> <p>3.2.2.8 көкөністерді, жемістерді сыртқы белгілері, дәмі бойынша салыстыру;</p> <p>3.2.2.9 жемістер мен шикі көкөністерді пайдалану кезінде тазалық ережелерін орындау</p>
Менің мектебiм	1.2 Меткеп. Сынып	<p>3.1.2.1 бiлiм алушының өзiн-өзi ұстау ережелерiн ұстануы;</p> <p>3.1.2.2 бiр күннiң күн тәртiбiн құру;</p> <p>3.1.2.3 сабақтардың күн тәрiтбiн бiлу;</p> <p>3.1.2.4 күнделiк жүргiзу, сыныпты ретке келтiру;</p> <p>3.1.2.5 көше қозғалысының ережелерiн сақтау,</p> <p>3.1.2.6 мектептiң мекен-жайын бiлу</p>
	3.1 Менің Отаным – Қазақстан	<p>3.3.1.1 мемлекеттiк рәмiздердi бiлу және атау – елтаңба, ту, әнұран;</p> <p>3.3.1.2 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып тындау;</p> <p>3.3.1.5 мұражайда өзiн-өзi ұстау ережелерiн орындау</p>
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негiзiнде ауызша сөйлеудi дамыту	<p>3.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту;</p> <p>3.4.1.2 екi затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгiлерiн табу;</p> <p>3.4.1.3 заттарды жiктеу, жалпылама сөздермен топтарды анықтау;</p> <p>3.4.1.4 әңгiмеге қатысу, сұрақтарға толығымен жауап беру, сұрақтар қою, сыныптастарының айтқандарын толықтыру;</p> <p>3.4.1.5 жайылма сөйлемдер құрау;</p> <p>3.4.1.6 мұғалiмнiң көмегiмен оларды бақылағаннан кейiн заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау;</p> <p>3.4.1.9 сөз алды қосымшалары мен үстеулер арқылы нақты нысандар арасындағы кеңiстiктiк және уақыттық қатынастарды сөйлеуде қолдану</p>
2 - тоқсан		
Менің отбасым және достарым	1.1 Мен және менің отбасым	<p>3.1.1.1 отбасылық фото негiзiнде отбасы мүшелерiнiң ауызша портретiн құрау;</p> <p>3.1.1.2 отбасы мүшелерi арасындағы мiндеттемелердi бөлу туралы айту;</p> <p>3.1.1.3 киiмдердi атау: бас киiм, шляпа, берет, қолғап, нәски, гольфы, олардың қызметтерi;</p> <p>3.1.1.4 күздiк-көктемдiк (маусымаралық) аяқ киiмдi атау;</p> <p>3.1.1.5 аяқ киiмге күтiм жасау;</p> <p>3.1.1.8 үйдiң мекен-жайын атау</p>
	1.2	3.1.2.1 бiлiм алушының өзiн-өзi ұстау ережелерiн

	Мектеп.Сынып	ұстануы; 3.1.2.2 бір күннің күн тәртібін құру; 3.1.2.3 сабақтардың күн тәртібін білу; 3.1.2.4 күнделік жүргізу, сыныпты ретке келтіру; 3.1.2.5 көше қозғалысының ережелерін сақтау, 3.1.2.6 мектептің мекен-жайын білу
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	3.2.1.1 жыл айларын атау, оларды жыл мезгілдерімен сәйкестендіру; 3.2.1.2 күзбен салыстырғанда қыстағы ауа-райының ауысуы туралы айту; 3.2.1.3 күздің ерте және кеш белгілерін атау; 3.2.1.4 қыстағы өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы айту; 3.2.1.5 мектеп жанындағы аумақта маусымдық жұмыстарды жүргізу; 3.2.1.6 мұғалімнің көмегімен оларды бақылағаннан кейін заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау
Бізді қоршаған әлем	2.2 Тірі табиғат	3.2.2.10 адамдарға пайда әкелетін үй жануарлары мен олардың төлдерін білу; 3.2.2.11 үй жануарларының сыртқы түрін сипаттау, олардың дене бөліктерін білу; 3.2.2.16 қыстайтын және жылы жаққа ұшып кететін құстарды білу
	3.1 Менің Отбасым – Қазақстан	3.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 3.3.1.2 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып тыңдау; 3.3.1.3 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерекелерін атау; 3.3.1.4 тұратын жерден алыс емес жақын елді мекен атау; 3.3.1.5 мұражайда өзін-өзі ұстау ережелерін ұстану
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	3.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту; 3.4.1.2 екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 3.4.1.3 заттарды жіктеу, жалпылама сөздермен топтарды анықтау; 3.4.1.4 әңгімеге қатысу, сұрақтарға толығымен жауап беру, сұрақтар қою, сыныптастарының айтқандарын толықтыру; 3.4.1.5 жайылма сөйлемдер құрау; 3.4.1.6 мұғалімнің көмегімен оларды бақылағаннан кейін заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау; 3.4.1.9 сөз алды қосымшалары мен үстеулер арқылы нақты нысандар арасындағы кеңістіктік және уақыттық қатынастарды сөйлеуде қолдану
3 – тоқсан		
Саяхат	2.1 Табиғаттағы	3.2.1.1 жыл айларын атау, оларды жыл мезгілдерімен

	маусымдық өзгерістер	сәйкестендіру; 3.2.1.2 қыспен салыстырғанда көктемдегі ауа-райының ауысуы туралы айту; 3.2.1.3 ерте түсетін көктемнің белгілерін атау; 3.2.1.4 жыл мезгілінің ауысуына байланысты өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы айту; 3.2.1.5 мектеп жанындағы аумақта маусымдық жұмыстарды жүргізу; 3.2.1.6 мұғалімнің көмегімен оларды бақылағаннан кейін заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау; 3.2.1.6 мұғалімнің көмегімен оларды бақылағаннан кейін заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау
	2.2 Тірі табиғат	3.2.2.1 ерте гүлдейтін өсімдіктерді, олардың бөліктерін атау; 3.2.2.14 жабайы жануарларды және олардың төлдерін білу және атау; 3.2.2.15 жабайы және үй жануарларын салыстыру
	2.3 Өлі табиғат	3.2.3.1 адам, жануар, өсімдіктер өміріндегі ауаның маңыздылығын түсіндіру; 3.2.3.2 ауаның қысымын өлшеу; 3.2.3.3 ғимаратты желдету; ғимараттағы ауаның тазалығын бақылау
Дәстүрлер және ауыз әдебиеті	1.1 Мен және менің отбасым	3.1.1.1 отбасылық фото негізінде отбасы мүшелерінің ауызша портретін құрау; 3.1.1.2 отбасы мүшелері арасындағы міндеттемелерді бөлу туралы айту; 3.1.1.4 күзді, көктемдік аяқ киімді атау; 3.1.1.5 аяқ киімге күтім жасау; 3.1.1.8 үйдің мекен-жайын атау; 3.1.1.6 жиһаз заттарын атау: орындық, үстел, диван, төсек, кресло, шкаф, олардың қызметтері; 3.1.1.7 жиһазға күтім жасау (құрғақ және дымқыл шүберекпен сүрту, шаңсорғышпен тазалау, төсекті қағу, тазалау)
	1.2 Мектеп. Сынып	3.1.2.1 білім алушының өзін-өзі ұстау ережелерін ұстануы; 3.1.2.2 бір күннің күн тәртібін құру; 3.1.2.3 сабақтардың күн тәртібін білу; 3.1.2.4 күнделік жүргізу, сыныпты ретке келтіру; 3.1.2.5 көше қозғалысының ережелерін сақтау, 3.1.2.6 мектептің мекен-жайын білу; 3.1.2.7 көлік құралдарын атау: автобус, троллейбус, трамвай, жеңіл, жүк көліктері, арнайы көліктері
	3.1 Менің Отбасым – Қазақстан	3.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 3.3.1.2 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып тыңдау; 3.3.1.3 Қазақстан Республикасының мемлекеттік

		мерекелерін атау; 3.3.1.5 мұражайда өзін-өзі ұстау ережелерін ұстану; 3.3.1.6 қазақтың ұлттық киімдерінің заттарын атау; 3.3.1.7 қазақтардың тұратын үйі – қазақ үй туралы айту; 3.3.1.8 балаларға арналған қазақтың ұлттық ойындары
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	3.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту; 3.4.1.2 екі затты салыстыру: ұқсас және айырмашылық белгілерін табу; 3.4.1.3 заттарды жіктеу, жалпылама сөздермен топтарды анықтау; 3.4.1.4 әңгімеге қатысу, сұрақтарға толығымен жауап беру, сұрақтар қою, сыныптастарының айтқандарын толықтыру; 3.4.1.5 жайылма сөйлемдер құрау; 3.4.1.6 мұғалімнің көмегімен оларды бақылағаннан кейін заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау; 3.4.1.9 сөз алды қосымшалары мен үстеулер арқылы нақты нысандар арасындағы кеңістіктік және уақыттық қатынастарды сөйлеуде қолдану
4 тоқсан		
Тағам және сусын	1.1 Мен және менің отбасым	3.1.1.4 көктемгі, жазғы аяқ киімдерді атау; 3.1.1.5 аяқ-киім мен киімге күтім жасау
	1.2 Мектеп. Сынып	3.1.2.1 білім алушының өзін-өзі ұстау ережелерін ұстануы; 3.1.2.2 бір күннің күн тәртібін құру; 3.1.2.3 сабақтардың күн тәртібін білу; 3.1.2.4 күнделік жүргізу, сыныпты ретке келтіру; 3.1.2.5 көше қозғалысының ережелерін сақтау; 3.1.2.6 мектептің мекен-жайын білу
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	3.2.1.1 жыл айларын атау, оларды жыл мезгілдерімен сәйкестендіру; 3.2.1.2 көктеммен салыстырғанда жаздағы ауа-райының ауысуы туралы айту; 3.2.1.3 күздің ерте және кеш белгілерін атау; 3.2.1.4 жыл мезгілінің ауысуына байланысты өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы айту; 3.2.1.5 мектеп жанындағы аумақта маусымдық жұмыстарды жүргізу; 3.2.1.6 мұғалімнің көмегімен оларды бақылағаннан кейін заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау
Дені саудың – жаны сау	2.2 Тірі табиғат	3.2.2.16 таңдау бойынша жәндіктердің 3-4 түрін, сыртқы түрін білу және атау; 3.2.2.17 өсімдіктер және жануарлар әлеміндегі жануарлардың мәнін атау
	3.1 Менің Отбасым – Қазақстан	3.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 3.3.1.2 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезде оң қолды жүрек тұсына қойып

		тыңдау; 3.3.1.5 мұражайда өзін-өзі ұстау ережелерін ұстану
	4.1 Қоршаған болмыстың заттар мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеуді дамыту	3.4.1.1 заттар мен табиғат құбылыстарының атауын дұрыс айту; 3.4.1.2 заттар мен табиғат құбылыстарын салыстыру; 3.4.1.3 заттарды жіктеу, жалпылама сөздермен топтарды анықтау; 3.4.1.4 әңгімеге қатысу, сұрақтарға толығымен жауап беру, сұрақтар қою, сыныптастарының айтқандарын толықтыру; 3.4.1.5 қарапайым жайылма сөйлемдер құрау және и шылауымен жасалатын күрделі сөйлемдер құрау; 3.4.1.6 мұғалімнің көмегімен оларды бақылағаннан кейін заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттау; 3.4.1.7 суреттік жоспар (суреттер сериясы), сұрақтар түріндегі өзара байланысты сөйлемдер құрау; 3.4.1.8 мұғалімнің жетекшілігімен табиғаттағы маусымдық өзгерістер, табиғат құбылыстары, зерделенетін өсімдіктер мен жануарлар өмірі туралы шағын әңгімелер құрау; 3.4.1.9 сөз алды қосымшалары мен үстеулер арқылы нақты нысандар арасындағы кеңістіктік және уақыттық қатынастарды сөйлеуде қолдану

5) 4-сынып:
5-кесте

Ор та қ та қы ры пт ар	Бөлі мше лер	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Өз ім ту ра лы	1.1 Мен жән е мені ң отба сым	4.1.1.1 өзінің аты, жөні, тегін, туған күнін, үйінің мекен-жайын білу; 4.1.1.4 маусымаралық киім мен аяқ киім заттарын атау; 4.1.1.5 киім мен аяқ-киімге күтім жасау; 4.1.1.6 аяқ-киім жасалған материалды атау
	2.1 Таб иғат тағ ы мау	4.2.1.1 күздің сипатық белгілерін атау; 4.2.1.2 күз айларын және олардың келу ретін атау; 4.2.1.3 «ерте» күз түсінігін түсіндіру; 4.2.1.5 күздегі адамдардың жұмысының түрлерін атау (жануарларға күтім жасау, өсімдіктерге күтім жасау); 4.2.1.6 әртүрлі маусымдағы табиғат құбылыстарын салыстыру;

	СЫМ ДЫҚ ӨЗГЕ РІСТ ЕР	4.2.1.7 мектеп жанындағы аумақта күздік жұмыстарды атқару
	2.2 Тірі таби ғат	4.2.2.1 орман өсімдіктерін атау; қылқан жапырақты және жапырақты ағаштар; 4.2.2.2 жеуге келетін және улы саңырауқұлақтарды атау; 4.2.2.3 орман жидектерін атау – жербүлдірген, қаражидек; жеуге келетін және улы жидектер; 4.2.2.4 пайдалы және қауіпті шөптерді атау; 4.2.2.5 орманда өзін-өзі ұстау ережелерін орындау
Ме нің ме кт ебі м	1.2 Мек теп. Сын ып	4.1.2.1 негізгі мектеп ғимараттарын атау және олардың қызметтері; 4.1.2.2 мектептің жұмысшыларын, олардың міндеттерін атау; 4.1.2.3 сыныптағы жиһаз және оның қызметтерін атау; 4.1.2.4 сыныпты ретке келтіру; 4.1.2.5 күнделікті сабақ кестесін атау; 4.1.2.6 мектептегі мейрамдарды атау
	3.1 Мен ің Ота ным – Қаза қста н	4.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 4.3.1.2 Қазақстан Республикасының астанасын атау; 4.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөнін және тегін атау
	4.1 Қор шағ ан бол мыс тың затт ар мен құб ылы стар ыме н тан ысу негі зінд е ауы зша сөй	4.4.1.1 олардың негізгі қасиеттері бойынша заттар мен табиғат құбылыстарын атау; 4.4.1.2 заттарды жіктеу; 4.4.1.3 қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды анықтау; 4.4.1.4 әңгімеге қатысу; қарапайым жәй сөйлемдер мен және, ал, бірақ, өйткені, үшін шылаулары арқылы жасалатын сөйлемдерді құрастыру; 4.4.1.6 жалпылама сөздерді пайдаланумен заттарды, табиғат құбылыстарын сипаттау; заттар мен құбылыстарды өзара салыстыру; өз сөзінде сөз алды қосымшалары, шылаулар, кейбір үстеулердің көмегімен кеңістіктік және уақыттық қатынастарды білдіретін сөздер мен сөз орамдарын пайдалану

	леуді дамыту	
2 - тоқсан		
Менің отбасым және отбасым доғам	1.1 Мен және менің отбасым	4.1.1.1 өзінің аты, жөні, тегін, туған күнін, үйінің мекен-жайын білу; 4.1.1.3 отбасы мүшелерінің міндеттерін атау; 4.1.1.4 маусымаралық киім мен аяқ киім заттарын атау; 4.1.1.5 киім мен аяқ-киімге күтім жасау; 4.1.1.6 аяқ-киім жасалған материалды атау; 4.1.1.7 жатын бөлме, асүй, асханаға арналған жиһаздарды және оның қызметтерін атау
	1.2 Мектеп. Сын	4.1.2.3 сыныптағы жиһаз және оның қызметтерін атау; 4.1.2.4 сыныпты ретке келтіру; 4.1.2.5 күнделікті сабақ кестесін атау
	2.1 Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	4.2.1.1 қыстың сипатық белгілерін атау; 4.2.1.2 қыс айлары және олардың келу ретін атау; 4.2.1.5 қыстағы адамдардың жұмысының түрлерін атау (жануарларға күтім жасау, өсімдіктерге күтім жасау); 4.2.1.6 әртүрлі маусымдағы табиғат құбылыстарын салыстыру; 4.2.1.7 мектеп жанындағы аумақта күздік жұмыстарды атқару
Біздің қоғам	2.2 Тірі табиғат	4.2.2.6 алқап өсімдіктерінің құрылымын атау: – тамыры, сабағы, жапырағы, масағы, сібіртіксі; 4.2.2.7 адам өміріндегі алқап өсімдігінің мәнін сипаттау; 4.2.2.8 маусымдық өзгерістердің алқап өсімдіктеріне тигізер ықпалын түсіндіру; 4.2.2.9 кейбір сирек кездесетін өсімдіктерді атау және оларды қорғау қажеттілігін түсіндіру
	3.1 Менің Отаным – Қазақстан	4.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 4.3.1.2 Қазақстан Республикасының астанасын атау; 4.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөнін және тегін атау; 4.3.1.5 туған қаладағы (ауыл) тарихи ескерткіштерді атау
	4.1 Қоршаған бол	4.4.1.1 олардың негізгі қасиеттері бойынша заттар мен табиғат құбылыстарын атау; 4.4.1.2 заттарды жіктеу; 4.4.1.3 қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды анықтау; 4.4.1.4 әңгімеге қатысу;

	мыс тың затт ар мен құб ылы стар ыме н тан ысу негі зінд е ауы зша сөй леуд і дам ыту	4.4.1.5 қарапайым жәй сөйлемдер мен және, ал, бірақ, өйткені, үшін шылаулары а 4.4.1.6 жалпылама сөздерді пайдаланумен заттарды, табиғат құбылыстарын қипаттау; заттар мен құбылыстарды өзара салыстыру; 4.4.1.9 жеке бақылау материалы негізінде әңгімелесушінің айтқанын толықтыру; 4.4.1.11 өз сөзінде сөз алды қосымшалары, шылаулар, кейбір үстеулердің көмегімен кеңістіктік және уақыттық қатынастарды білдіретін сөздер мен сөз құрамын пайдалану а с а л а т ы н с ө й л
3 – тоқсан		
Са ях ат	2.1 Таб иғат тағ ы мау сым дық өзге ріст ер	4.2.1.1 қыстың, көктемнің негізгі белгілерін атау; 4.2.1.2 қыстың, көктемнің айлары және олардың келу ретін атау; 4.2.1.3 жыл мезгілдерінің «ерте», «кеш» түсініктеріне түсініктеме беру; 4.2.1.5 маусымдық жағдайларға байланысты адамдардың қызмет түрлерін атау (жануарлар мен өсімдіктерге күтім жасау); 4.2.1.6 әртүрлі маусымда табиғат құбылыстарын салыстыру; 4.2.1.7 мектеп жанындағы аумақта маусымдық пішен жұмысын орындау
	2.2 Тірі таби ғат	4.2.2.10 жабайы жануарларды, олардың сыртқы түрін, мінез-құлқын, қоректенуін, төлдерін білу және атау; 4.2.2.11 табиғат жағдайында жабайы жануарлардың қалай бейімделетінін түсіндіру; 4.2.2.12 үй жануарларының сыртқы түрін, қоректенуін білу және атау; 4.2.2.13 жануарлар өміріндегі адамның рөлін түсіндіру; 4.2.2.14 жабайы және үй жануарларын салыстыру
	2.3 Өлі таби ғат	4.2.3.1 топырақтың құрамын атау (құм, саз, тастар); 4.2.3.2 жер бетінің формасын білу: жазықтықтар, аңғарлар, таулар; 4.2.3.3 топырақтың қасиетін атау, олардың өсімдіктер үшін мәні; 4.2.3.4 топырақтың құнарлы қабатын қорғау және қалпына келтіруді түсіндіру; 4.2.3.5 топырақты өңдеу – қопсыту, суару
Дә ст үр ле	1.1 Мен жән е	4.1.1.4 қысқы, маусымаралық киім мен аяқ киім заттары атау; 4.1.1.5 киім мен аяқ-киімге күтім жасау

р жә не ау ыз әд еб ие ті	мені ң отба сым	
3.1 Мен ің От ным – Қаза қта н		4.1.2.4 сыныпты ретке келтіру; 4.1.2.5 күнделікті сабақ кестесін атау; 4.1.2.6 мектептегі мейрамдарды атау
4.1 Қор шағ ан бол мыс тың затт ар мен құб ылы стар ыме н тан ысу негі зінд е ауы зша сөй леуд і дам ыту		4.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 4.3.1.2 Қазақстан Республикасының астанасын атау; 4.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөнін және тегін атау; 4.3.1.4 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мекемелерін атау; 4.3.1.7 қазақ халқының кейбір салт-дәстүрлерін атау
4 – тоқсан		
Та ға м	1.1 Мен жән	4.1.1.4 маусымаралық, жазғы, киім мен аяқ киім заттарын білу; 4.1.1.5 киім мен аяқ киімге күтім жасау; 4.1.1.8 ыдыс жасалған шәй, асүй, асхана ыдыстарының материалдарын атау;

жә не су сы н	е мені ң отба сым	
	1.2 Мек теп. Сын ып	4.1.2.1 негізгі мектеп ғимараттары және олардың қызметтерін атау; 4.1.2.4 сыныпты ретке келтіру; 4.1.2.5 бір күннің күн тәртібін атау
	2.2 Тірі таби ғат	4.2.2.15 пайдалы жәндіктерді атау – ара, қызыл қоңыз, көбелектер, сыртқы, түрі, өмір сүруін, қоректенуін білу; 4.2.2.16 ара асырау және ара шаруашылығының өнімдерін адамның пайдалануы туралы айту
Де ні са уд ың – жа ны са у	2.1 Таб иғат тағ ы мау сым дык өзге ріст ер	4.2.1.1 әр маусымның негізгі белгілерін атау; 4.2.1.2 әр маусымның айлары және олардың келу ретін атау; 4.2.1.3 жыл мезгілдерінің «ерте», «кеш» түсініктеріне түсініктеме беру; 4.2.1.5 маусымдық жағдайларға байланысты адамдардың қызмет түрлерін атау (жануарлар мен өсімдіктерге күтім жасау); 4.2.1.6 әртүрлі маусымда табиғат құбылыстарын салыстыру; 4.2.1.7 мектеп жанындағы аумақта маусымдық пішен жұмысын орындау
	3.1 Мен ің Отб асы м – Қаза қста н	4.3.1.1 мемлекеттік рәміздерді білу және атау – елтаңба, ту, әнұран; 4.3.1.2 Қазақстан Республикасының астанасын атау; 4.3.1.3 Қазақстан Республикасының алғашқы және қазіргі Президентінің аты, жөнін және тегін атау; 4.3.1.6 Қазақстанның мәдениет, өнер, спорт салалары қайраткерлерінің атын білу
	4.1 Қор шағ ан бол мыс тың затт ар мен құб ылы стар ыме н	4.4.1.1 олардың негізгі қасиеттері бойынша заттар мен табиғат құбылыстарын атау; 4.4.1.2 заттарды жіктеу; 4.4.1.3 қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды анықтау; 4.4.1.4 әңгімеге қатысу; 4.4.1.5 қарапайым жәй сөйлемдер мен және, ал, бірақ, өйткені, үшін шылаулары арқылы жасалатын сөйлемдерді құрастыру; 4.4.1.6 жалпылама сөздерді пайдаланумен заттарды, табиғат құбылыстарын сипаттау; 4.4.1.7 заттар мен құбылыстарды өзара салыстыру; 4.4.1.8 сұрақтар бойынша өзара байланысты сөйлемдерді құрау; 4.4.1.9 жеке бақылау материалы негізінде әңгімелесушінің айтқандарын толықтыру; 4.4.1.11 өз сөзінде сөз алды қосымшалары, шылаулар, кейбір үстеулердің көмегімен кеңістіктік және уақыттық қатынастарды білдіретін сөздер мен сөз

тан ысу негі зінд е ауы зша сөй леуд і дам ыту	орамдарын пайдалану
---	---------------------